

ZUBERSKÉ NOVINY

P O D R O H Á Ć S K Y O B Ć A S N Í K

Ročník XI.

Číslo 3

25. 5. 2007

Oltár s bohostánkom, nad ktorým je hrob svätého Vendelína.
Foto: (vk)

Pri hrobe sv. Vendelína, patróna Zuberca

Stovky kaplniek, kostolov a pútnických miest v západnej, strednej, južnej Európe a Amerike svedčia o veľkej úcte k svätému Vendelínovi. Uctieva sa ako patrón pastierov, roľníkov, domácich zvierat i prírody. Už 215 rokov sú Zuberec i naše Roháče pod jeho ochranou. Myšlienka navštíviť hrob svätého Vendelína a posvätné miesta, kde pôsobil, napadla nášmu rodákovi Jánovi Bistarovi.

(pokračovanie na 6. strane)

Nezabudli ste vyjadriť súhlas?

Individuálna investičná výstavba v našej obci prebieha v súčasnosti hlavne v lokalite Prte. Novovznikajúca ulica má vybudovanú celú infraštruktúru. Pre stavebníkov sú pripravené rozvody vody, elektriny, plynu, je možnosť pripojenia na kanalizáciu. Potrebne je dobudovať časť asfaltového krytu, chodníky, ulica má verejné osvetlenie i verejný rozhlas. Stavebné pozemky popri ceste sú však nevysporiadané. Veľká rozdrobenosť vlastníctva pozemkov komplikuje potencionálnemu stavebníkovi vysporiadanie parcely pod rodinný dom.

V zmysle § 7 Zák. 330/1991 Zb. obec oslovila vlastníkov pozemkov s návrhom na začatie konania o pozemkových úpravách v lokalitách Niže Vsi, Hrady a Prte. Ich cieľom je racionálne usporiadanie pozemkového vlastníctva v navrhovaných

lokalitách. Po súhlase 2/3 vlastníkov podľa výmery bude obec zabezpečovať ďalšie kroky pozemkových úprav.

Vzhľadom k tomu, že v uvedených lokalitách je záujem o výstavu rodinných domov a na časť územia sú spracované zastavovacie štúdiá, po pozemkových úpravách by v týchto lokalitách mohla pokračovať výstavba v zmysle týchto štúdií. Pomohlo by sa stavebníkom a sa v rámci pozemkových by sa vyriešili aj pozemky pod cesty a infraštruktúru. Vyzývame preto všetkých oslovených vlastníkov, aby v termíne do 31. mája 2007 doručili svoje stanovisko na prehláseniach, ktoré im doručil Obecný úrad Zuberec. Ak ste tlačivo stratili, môžete prísť na obecný úrad, kde je k dispozícii a tu ho vyplniť a podpísať.

Ing. Vladimír Šiška, starosta obce

Duchovné cvičenie vojenských kňazov

Stáva sa už tradíciou, že Ordinariát ozbrojených síl a ozbrojených zborov Slovenskej republiky máva duchovnú obnovu v prostredí našich hôr. Aj tento rok v období od 16. do 20. apríla bolo u nás na duchovnej obnove 36 kňazov ordinariátu na čele s ordinárom, biskupom mons. Františkom Rábekom.

Pánovi biskupovi je prostredie Zuberca a Roháčov dôverne známe. Chodieval tu s mládežou ešte ako nitriansky kaplán. Okrem povinností vyplývajúcich z priebehu duchovnej obnovy si zúčastnení urobili aj malé túry v Roháčoch. Sprevádzali ich pracovníci Horskej záchranné služby, ktorá tiež

patrí pod ordinariát. Ordinariát má zastúpenie v niekoľkých zložkách a za Horskú záchrannú službu je v rade ordinariátu Rudolf Žuffa.

V stredu 18. apríla bola v našom kostole sv. omša, ktorú celebroval mons. František Rábek spolu s 36 kňazmi ordinariátu. Svätej omše sa zúčastnilo veľa

zuberských veriacich a členov Horskej služby. Podľa vyjadrenia ordinariátu však chýbali deti a mladí ľudia, pre ktorých je obzvlášť potrebné čerpať duchovnú silu z takýchto podujatí. Po sv. omši zostali pred kostolom kňazi ordinariátu spolu s chlapcami z Horskej služby, by si vo vzájomnej debате vymenili skúsenosti.

Iste aj toto podujatie prispelo k duchovnému rozmeru nielen kňazom ordinariátu, ale aj nám všetkým čo tu žijeme.

J. Bistar

Horská služba patrí pod ordinariát ozbrojených síl. Jej členovia si mali čo povedať s vojenskými duchovnými. Na pamiatku sa takto odфотографovali pre kostol.

Foto: Branislav Jurina

Uznesenie obecného zastupiteľstva z 30. marca 2007

OBEČNÉ ZASTUPITEĽSTVO

1. Berie na vedomie

- Informáciu zástupcu Krajského pozemkového úradu a Obvodného pozemkového úradu o technickom postupe vykonania pozemkových úprav v lokalite Niže Vsi, Hradý a Prte.
- Rozbor rozpočtového hospodárenia obce za rok 2006.
- Správu hlavného kontrolóra obce za rok 2006.
- Informáciu starostu obce o aktuálnom dianí od posledného zastupiteľstva.
- Správu o investičnej pripravenosti výstavby obce v roku 2007.

2. Schvaľuje

- Program rokovania obecného zastupiteľstva.
- Návrh riešenia vysporiadania pozemkov pod výstavbu IBV a spoločných zariadení pozemkovými úpravami v lokalite Niže Vsi, Hradý a Prte.
- Záverečný účet obce za rok 2006 a celoročné hospodárenie bez výhrad.
- Použitie prebytku hospodárenia na tvorbu rezervného fondu vo výške 10 % t. j. 97 tis. Sk.
- Nákup ratraku pre účely úpravy be-

žekých tratí v hodnote 200 000 Sk. Prenájom priestorov pre Máriu Gejdošovú, Zuberec, Radová 396 v priestoroch materskej školy – spojovacia chodba.

3. Súhlasí

- S výstavbou penziónu JOSU – Jozef Šuriňák v lokalite Lán, parcela KN č. 1332/4.
- So zmenou nájomcu Turistickej ubytovne za podmienok prednostného riešenia rekonštrukcie budovy Turistickej ubytovne pod Grárou.

4. Nesúhlasí

- S odpredajom obecného pozemku podľa geometrického plánu č. 177/2002 pre Milana Badlíka, Zuberec, ul. Záhradná č. 359.
- S odpredajom obecného pozemku parcela KN č. 973 pre Mariána Váleka, Zuberec č. 233.

5. Ukladá

- Komisií výstavby navrhnuť priority investičných aktivít v tomto volebnom období.

6. Zvoláva

- Verejný hovor na deň 29. apríla 2007 o 14.00 hod.

Ing. Vladimír Šiška, starosta obce

Uznesenie obecného zastupiteľstva z 27. apríla 2007

1. Berie na vedomie

- Správu zástupcu starostu obce o plnení uznesení
- Informačnú správu o technicko-organizačnom zabezpečení Podroháčskych folklórnych slávností.
- Žiadosť Marty a Pavla Magerčáka, Zuberec 406 zo dňa 10.4.2007.
- Informáciu o dotácii 4,2 mil. Sk na kanalizáciu z Enviromentálneho fondu MŽP.
- Informáciu o odkanalizovaní obcí Zuberec, Habovka, Oravský Biely Potok, Podbiel na ČOV Nižná.
- Žiadosť Moniky a Štefana Janču, Zuberec, Pod Lánom 198 o odpredaj časti obecných pozemkov KN č. 30022 o výmere 5 m², KN č. 30004 o výmere 27 m² podľa GP.
- Informáciu konateľa spoločnosti Roháče s.r.o. Miroslava Urbana o zmene nájomnej zmluvy s tým, že nový návrh predloží na nasledujúcom zastupiteľstve.
- Žiadosť o výrub porastu v lokalite Kýčera – Lom s tým, že starosta obce prerokuje s dotknutými orgánmi postupnosť prác.
- Informáciu o vydaní lexikónu oravských šľachtických rodov.

2. Schvaľuje

- Program rokovania obecného zastupiteľstva.

- Štatút obecnej knižnice.
- Zástupcov obce na valné zhromaždenie spoločnosti Primula s.r.o.: konateľ – Ing. Vladimír Žák, členovia dozornej rady – Ing. Marcel Pardek, Vladimír Magerčák

3. Súhlasí

- S nadviazaním spolupráce s gmiinou Otyń (województwo lubuskie – Polsko)

4. Žiada

- Starostu obce o vyzvanie Marty a Pavla Magerčáka, Zuberec 406, aby doložili doklady o podaní návrhu na súd, kde sa domáhajú vlastníckych práv.
- Starostu obce, aby oslovil firmy na spracovanie návrhu projektu rekonštrukcie kuchyne v školskej jedálni ZŠ.

5. Ukladá

- Stavebnej komisii posúdiť žiadosť Moniky a Štefana Janču, Zuberec, Pod Lánom 198.

6. Trvá

- Na návrhu vykonania exekúcie č. EX 561/02 zo dňa 22.11. 2002.

Ing. Vladimír Šiška, starosta obce

Vývoz separovaného odpadu na II. polrok 2007

9. 7.	- vývoz vriec sklo	11. 9.	- vývoz vriec plasty,
10. 7.	- vývoz vriec plasty,		tetrapack, kovové obaly
	tetrapack, kovové obaly	8. 10.	- vývoz vriec sklo
13. 8.	- vývoz vriec sklo	9. 10.	- vývoz vriec plasty,
14. 8.	- vývoz vriec plasty,		tetrapack, kovové obaly
	tetrapack, kovové obaly	10. 12.	- vývoz vriec sklo
10. 9.	- vývoz vriec sklo	11. 12.	- vývoz vriec plasty,
			tetrapack, kovové obaly

Páni poslanci, predstavte sa!

Marta Bebejová

poslankyňa obecného zastupiteľstva, predsedníčka sociálnej a zdravotnej komisie

Narodila sa 22. 11. 1963 v Trstenej. Po skončení ZŠ študovala na GMH v Trstenej. Počas prázdnin pôsobila ako lektorka v Múzeu oravskej dediny. Po maturine v roku 1982 nastúpila na Okresnú správu spojov ako poštová doručovateľka. V septembri roku 1983 nastupuje do podniku Reštaurácie Dolný Kubín ako prevádzkárka a neskôr ako vedúca reštaurácie Milotín, bufetu pri kostole, Koliby na skanzene a bufetu Šindlovec. Od novembra roku 1991 do začiatku roku 1993 mala ako živnostníčka v prenájme reštauráciu Milotín. Od 6. januára 1993 nastupuje na Rolníckej podielníckej družstvo Zuberec na rozbehnutie pekárne a neskôr ako vedúca reštaurácie Nova (dnešný Horec). Od 1. 12. 1997 doteraz je riaditeľkou hotela Primula.

Poslankyňou obecného zastupiteľstva je pani Marta Bebejová od roku 1990. Od voličov dostala dôveru vo všetkých voľbách po roku 1989. Za celý čas zastávala funkciu predsedníčky sociálnej a zdravotnej komisie, jedno volebné obdobie pôsobila aj ako členka komisie pre cestovný ruch, obchod a podnikanie. Jej mimoriadne organizačné schopnosti pri rôznych obecných podujatiach sú všeobecne známe. Výrazne sa podieľa na príprave podujatí organizovaných obcou.

„Ďakujem, že mi voliči z našej obce už toľké roky tak dôverujú a umožňujú mi podieľať sa na mnohých činnostiach obce samotnej, ale predovšetkým jej obyvateľov. Ako

predsedníčka sociálnej a zdravotnej komisie chcem predovšetkým pomáhať pri starostlivosti o dôchodcov a odkázaných na lôžko, pri organizovaní ich stretnutí, ale i pri riešení ich existenčných a zdravotných problémov. Mám záujem presadzovať, aby obec mala ešte väčší podiel pri riešení sociálnych problémov niektorých rodín a jednotlivcov, predovšetkým ZTP a občanov s inou sociálnou potrebou.

Ako poslankyňa sa tiež i naďalej chcem podieľať na organizovaní kultúrnych, duchovných aj športových aktivítach v obci. Záleží mi na ďalšom zatraktívnení Zuberca a rozvoji cestovného ruchu, predovšetkým v spolupráci s podnikateľmi a všetkými občanmi.“

Narodil som sa 30. 11. 1960, ženatý, manželka Antónia, deti Mária, Veronika a Miroslav. Po absolvovaní základnej školy ako SPŠ-stavebnej v Liptovskom Mikuláši, som pôsobil ako stavebný dozor v Štátnej melioračnej správe v Dol. Kubíne, vedúci odboru výstavby pri MsÚ v Tvrdošine, vedúci Miestnej prevádzky v Tvrdošine. V roku 1992 som bol pri transformácii miestnej prevádzky pri Obecnom úrade v Zuberi na spoločnosť Roháče, s.r.o. Zuberec, v ktorej doteraz pôsobím ako konateľ spoločnosti.

Eduard Borsík

poslanec obecného zastupiteľstva, člen komisie výstavby, životného prostredia a verejného poriadku

Poslancom obecného zastupiteľstva je od roku 1986. V poslednom volebnom období 2002 – 2006 bol predsedom komisie výstavby, životného prostredia a verejného poriadku. Vo voľbách 2006 bol opätovne zvolený za poslanca.

„Žiť a pracovať vo svojej rodnej obci je určitým spôsobom jednou z najväčších poslání, ktoré môže človek vo svojom živote naplňovať. Zuberec je krásna a moderná obec, ktorá sa neustále rozrastá. Svojím pôsobením vo funkcii poslanca budem napomáhať k ďalšiemu rozvoju svojho rodiska. Chcem pritom využiť aj skúsenosti získané v rôznych pracovných pozíciách. Ide hlavne o aktívnu spoluprácu pri tvorbe nového územného plánu obce, prípravu nových plôch pre indi-

viduálnu bytovú výstavbu (Niže Vsi, Nad Vršky, Prte, Za Zlebamí), ale tiež dobudovanie kanalizačných zberačov v obci s následnými prípojkami (Pod Kýčerou, Bor, Pod Lánom, Za Zlebamí, Pod Grárou), ktoré napomôžu hlavne skvalitneniu životného prostredia.

Myslím si, že jednou z priorít obce v najbližšom období by malo byť vykonanie pozemkových úprav v lokalite Niže Vsi, Hradý a Prte. Tento projekt napomôže s riešením problémov pri vysporiadaní pozemkov pod individuálnu výstavbu. Je potrebné robiť osvetu voči vlastníkom pozemkov. Tento projekt pomôže nielen im, ale hlavne mladým stavebníkom.“

(cm)

Kanalizácia a naše vodné toky

Realizáciou vetvy S 5 (Nižné Brehy) obec dobuduje druhú etapu už dlhodobo rozbehnutej investičnej akcie v obci - Kanalizácia obce Zuberec. Investovali sme do nej už nemalé finančné prostriedky. Spolu so spoločnou ČOV sa suma vyšplhala už na 47 mil. Sk. Samozrejme bez pomoci štátu by to nebolo možné a preto každoročne využívame všetky možné zdroje, z ktorých je možné požiadať o finančnú pomoc a príspevok na kanalizáciu.

Na základe minuloročnej podanej žiadosti na Environmentálny fond nám bola na rok 2007 schválená dotácia 4,2 mil. s podmienkou zabezpečenia 5 % spolufinancovania nákladov účelu dotácie obcou čo predstavuje sumu 210 000 Sk. Starosta obce na základe rozhodnutia ministra životného prostredia SR o poskytnutí podpory podpísal zmluvu a finančné prostriedky budú použité na vybudovanie kanalizácie na ulici Nižné Brehy.

V súčasnosti ešte realizujeme kanalizačné prípojky na ul. Ro-

háčska, kde do začiatku letnej sezóny chceme v spolupráci s Oravskou vodárenskou spoločnosťou vyspraviť aj kanalizačné prekopy a ryhu po rekonštrukcii vodovodu. Dúfame, že v jeseni po sadnutí výkopu, sa nám podarí realizovať asfaltový kryt cesty na celú šírku.

Odkanalizovaním obec výrazne prispieva k ochrane životného prostredia a hlavne vôd v našej lokalite. Vyzývame občanov, aby podľa možnosti pripájali svoje nehnuteľnosti a tak odvádzali splaškové vody kanalizáciou do

čističky. Pomôžeme takto našim okolitým vodným tokom, ktoré v našej turisticky aktívnej obci znášajú zo strany ochrany životného prostredia veľkú záťaž.

V jarnom období sa vďaka žiakom deviatych ročníkov našej Základnej školy prečistili brehy Suchého potoka. Niektoré úseky boli tak znečistené, že sme boli nútení požiadať prevádzkovateľov susediacich zariadení aby si to dali do poriadku. Evidovaní nezamestnaní zúčastňujúci sa aktivačných prác prechádzali rigoly okolitých ciest a brehy okolitých vzdialenejších tokov. Na smetisku pod Pod hájom by sme potrebovali zriadiť stálu službu, pretože sa tam sústreďuje všetko čo si len dokážeme predstaviť, i keď každý z nás vie, že skládka je určená výlučne pre stavebnú suť. Pravidelne odtiaľ odvážame vyseparované komodity ako železo, bielu elektrotechniku, olovené autobatérie hoci v obci je pravidelne organizovaný zber týchto komodít. Týždenne sa organizuje zber tuhého komunálneho odpadu a na druhej strane malých čiernych skládok po brehoch tokov pribúda ako húb po daždi.

Apelujeme na vás občania. Ak sa chceme v Zuberci cítiť ako doma a ponúkať návštevníkom Zuberec ako miesto oddychu a turistického vyžitia, neakceptujeme za náš životný priestor iba dvor okolo nášho domu. Pozrime sa i za plot a po okolí a budeme možno prekvapení, čo tam zazrieme. Využívajme možnosti vývozu odpadu oprávnenými vývozcami a snažme sa, aby bol odpad za každú cenu odvezený na určenú skládku a neohromil sa nám po okolí a znečisťoval nám náš Zuberec.

Ing. Jozef Valek

Zuberec v Budapešti

V dňoch 28. marca až 1. apríla 2007 sa obec Zuberec prezentovala na výstave cestovného ruchu v Budapešti. Svoj informačný pult mal Zuberec v expozícii Slovenskej agentúry pre cestovný ruch. Informátorkou bola učiteľka Základnej školy v Zuberci Mgr. Katarína Kušnieriková. Opýtali sme sa pani Kataríny, či Maďarov zaujímali Roháče a Zuberec:

Tentoraz bol záujem predovšetkým o ponuku lacného ubytovania pre skupiny a o agroturistiku. Záujem však prejavovali aj vystavovatelia z Ruska, Číny a slovenských regiónov. Vyjadrovali sa o Zuberci z počutia, ale aj z vlastných skúseností a vysoko hodnotili vývoj cestovného ruchu v našej oblasti.

Maďarskí návštevníci sa potešili, že v slovenských stánkoch nachádzajú prospekty v maďarčine. Aj niektorí zuberckí podnikatelia už majú takéto materiály. Snáď to ovplyvní ich výber na miesto dovolenky v najbližšej sezóne. Starší maďarskí turisti chodili do Roháčov zamladi, mnohí chcú prísť sem za spomienkami, ale aj zistiť ako sa tento kraj za ostatné roky zmenil. Väčšina maďarských turistov prichádza na Oravu len na výlet – pozrieť si Oravský zámok alebo Oravskú priehradu. Mnohí cez Oravu prechádzajú do poľského Zakopaného alebo do Osvienčimu. (kk)

Uvedomujeme si to

Na verejnom zhromaždení občanov v nedeľu 29. apríla 2007 bola veľmi vysoká účasť. Určite to bolo aj kvôli hlavnému programu – navrhovaným pozemkovým úpravám. Čo však okrem toho mimoriadne zarezonovalo, bol problém, ktorý nás Zuberčanov zvlášť trápi - vysýpanie rôzneho odpadu kdekoľvek po poli, na okrajoch ciest a potokov. Ako problém na prerokovanie to v úvode uviedol starosta obce a diskusiuna túto tému načali sami účastníci. Ako dobre, že si začíname túto starosť uvedomovať. Lebo naozaj, ako to povedal jeden z diskutujúcich, ak si budeme naše oko-

lie aj naďalej takto ničieť, turisti nám zo Zuberca utečú.

Vieme a vidíme kto, kde a čo vyváža, ale hanbíme sa upozorniť suseda, švagra, či kamaráta. Vieme tiež, že nám už dávno Zuberec rozmarínou nevoní, ako sa to spieva v jednej krásnej zuberckej piesni, lebo vypúšťame žumpy do kanalizácie, do potoka, či garáda. Ale chvalabohu, uvedomujeme si to. A to je určite prvý krok ku zmene. Ku zmene myslenia a k vďaka za to, že krásy prírody, Bohom nám dané, by sme si mali lepšie ochraňovať. Neničiť, ale chrániť a zveľaďovať.

(cm)

Suchý potok potrebuje aj vašu pomoc

Pekné jarné dni roztopili aj posledné zvyšky snehu a poodkrývali i neporiadok v našej obci. Obyvatelia Zuberca sa s chuťou pustili do upratovania svojho okolia, no na znečistený Suchý potok pretekajúci obcou akosi zabudli.

Pretože problém čistoty životného prostredia nie je ľahostajný ani našej škole, priložili ruku k dielu aj jej žiaci. Vyčistením potoka sú každý rok poverení najstarší žiaci – deviatáci. Museli sa na to, samozrejme, náležite pripraviť. Železné hrable, gumené rukavice a čizmy nesmeli chýbať. Svoju pozornosť zamerali hlavne na miesta, ktoré sú najviac „na

očiach“. Odpadové vrecia sa pomaly naplňovali plastovými, tetrapakovými, plechovými obalmi a odpadovým materiálom od výmyslu sveta, nad ktorých mnohí ohŕňali nosmi. S prekvapením zistili, že Zuberčania si zamieňajú potok s odpadkovým košom, ktorý odplaví všetko nepotrebné. Sklady odpadu lemujú a zaskávajú chodníky v jeho okolí, preto nečudo, že nelákajú turistov, ba ani miestnych obyvateľov na v minulosti tak obľúbené prechádzky.

„Obyčajné čizmy nestačia, najlepšie by boli rybárske“, šomrali niektorí. Teplý slnečný deň však prejavy nespokojnos-

ti trochu zmiernil. Usmrkané a kýchajúce nosy na druhý deň zatienil u mnohých určite dobrý pocit z toho, že aj oni prispeli svojou troškou do mlyna. Ak spomínaná akcia prebudila aspoň trochu záujmu u svojho okolia, tak potom splnila svoj cieľ.

Záver môjho príspevku ukončujem ekologickým citátom, ktorý visí na nástenke v jednej triede našej školy: „Zaoberáme sa naším životným prostredím, ovzduším i riekami presne tak, ako chceme, aby sa zaoberávalo s nami“

Mgr. Marta Kovalčíková, učiteľka

ELEKTRO PREDAJ – SERVIS JAROLÍM MATYS

Hrady 435

tel. 043/5395 389,
0908 937 108

ponúka vo svojej predajni

- elektroinštalačný a iný materiál
- náhradné dielce na elektrospotrebiče, ložiská, guferá, klinové remene
- oprava automatických prachiek, elektrických varičov, vysávačov a iných spotrebičov

Otváracie hodiny v pracovné dni:

8.00 – 16.00 hod.

V sobotu volať na uvedené telefónne čísla

Beskydský kultúrny kruh

Medzinárodný projekt s týmto názvom realizuje Oravské osvetové stredisko v Dolnom Kubíne za podpory príspevku Stredoeurópskej nadácie a spoločnosti Slovnaft, a. s., člena skupiny MOL. Projekt je cieľový na vybudovanie nových partnerstiev v oblasti miestnej a regionálnej kultúry i cestovného ruchu, presieňovanie kultúrnych a samosprávnych inštitúcií zo Slovenska, Poľska i Českej republiky.

Cieľom projektu je vytvoriť nové a podporiť existujúce partnerstvá kultúrnych organizácií, obecných i regionálnych samospráv a občianskych združení v regiónoch Orava, Bielsko Biala a severná Morava. Tiež je potreba ucelene prezentovať potenciál tradičnej i súčasnej kultúry a vytvoriť vzájomný kontakt, koordinovanejšiu spoluprácu, prípravu a tvorbu projektov širšej spolupráce. Projekt je realizovaný v niekoľkých etapách a zúčastňuje sa ho približne 20 zástupcov z každej krajiny.

Prvá etapa sa uskutočnila 21. až 22. apríla 2007 na strane slovenského partnera projektu v regióne ORAVA. Poznávacie a pracovné stretnutie na pôde obce Zuberec pozdravil a účastníkov stretnutia privítal starosta Ing. Vladimír Šiška. Na seminároch, ktoré prebiehali v hoteli PRIMULA bolo prezentovaných niekoľko prednášok. Jeden príspevok na tému Zuberec ako miesto prieniku kultúry a turistického ruchu predniesol Pavol Šroba, pracovník obecného úradu. Okrem seminárov a prednášok účastníci navštívili kultúrno-historický potenciál Oravy a to Múzeum oravskej dediny v Zuberi na Brestovej, etnografické múzeum v Podbieli, gotický drevený kostol v Tvrdošíne, keramickú dielňu Ľubomíra Holému v Trstenej, expozície Oravskej galérie, galériu ľudového rezbárstva v Babíne a taktiež expozíciu múzea gazdovského riadu.

Druhá etapa bola 19. – 20. mája v regióne severná Morava (obec Kozlovica a okolie). Opäť išlo o pracovné a poznávacie stretnutie v oblasti miestnej a regionálnej kultúry. V programe bola návšteva múzeí, kul-

túrno-historických pamiatok a umeleckých dielní v tejto oblasti (Na mlyne v Kozloviciach, Janáčkovo múzeum, Valašské múzeum v prírode v Rožnově, prehliadka Hukvald a iné. Súčasťou bola aj účasť na festivale Setkání cimbalových muzik Valašského království.

Tretia etapa je plánovaná na 9. – 10. júna v regióne Bielsko – Biala a v subregiónoch Bielsko-Biala, Żywiec a Cieszyń w Poľsku. Pre účastníkov podujatia je opäť pripravené bohaté

pracovné a poznávacie stretnutie, návštevy múzeí, umeleckých dielní...

Záverečnú fázu projektu bude tvoriť vydanie trojazyčného katalógu v náklade 3000 kusov, v ktorom sa budú prezentovať aktivity subjektov zapojených do realizácie projektu a vytvorenie pravidelne aktualizovanej web stránky. Výsledkom celého projektu by mala byť vyššia úroveň a intenzita vzájomných kultúrnych kontaktov a väzieb, väčšia koordinácia aktivít, príprava a tvorba projektov cezhraničnej spolupráce, ako i spoločná prezentácia slovenskej, poľskej a českej kultúry v daných regiónoch. Myslím si však, že už po dvoch etapách boli niektoré plánované ciele a výsledky tohto projektu naplnené.

Pavol Šroba

Účastníci Beskydského kultúrneho kruhu počúvajú výklad Richarda Janoštiny, správcu Múzea oravskej dediny.

Foto: P. Šroba

Aj múzeum sa pripravuje na leto

Po poslednom zimnom večernom programe sme vyčistili lampáše, bolo už na čase. Dni sa predžili, skromné zvyšky snehu roztopil, o slovo sa prihlásila jar a hneď na jej začiatku veľkonočné sviatky. Od Bielej soboty do veľkonočného pondelka sa v múzeu striedali remeselníci, predvádzajúci ukážky tradičnej výroby, medzi iným aj pletenie korbáčov, výrobu kraslíc a ozdobných predmetov z cesta. V nedeľu populárny prebehol program o jarných obradoch a zvykoch, v rámci ktorého vystúpili členovia detského folklórného súboru Zuberček a Ľudová hudba MÚZEA. Počas sviatkov obvykle mávame dosť návštevníkov, ale keď ich na veľkonočný nedeľu prišlo okolo tisíc, bolo to aj pre nás príjemné prekvapenie.

Sotva sme si zvykli na to, že je jar a už sa otvárala sezóna. Niektoré skanzeny sú v zime zatvorené, takže v máji otvárajú brány múzeu na letnú sezónu. Vzhľadom na to, že naše múzeum je otvorené po celý rok, letnú sezónu zahajujeme iba symbolicky programom „Hej, máj zelený“, ktorý pripadá vždy na posledný aprílový nedeľu. Napriek tomu, že po snežnom apríli pripadol jeden z prvých daždivých dní práve na túto nedeľu, zišlo sa v múzeu dosť návštevníkov, pre ktorých v rámci odpoludňajšieho programu vystúpil s pásmom hier, piesní a tancoch detský folklórny súbor Roháčik a po ňom členovia Podroháčskej folklórnej skupiny zo Zuberca, sprevádzaní ľudovou hudbou Ju-

ra Šimičáka. Rovno z pódia sa potom chlapi vybrali stavať máje. Po minulých rokoch sme v rámci programu počuli vyhrávanie slovenských i zahraničných ľudových hudieb, ktoré boli účastníkmi podujatia „Staré nôt mladých strún Európy“. Keďže v tomto roku sa uvedeného podujatia konalo v Terchovej, namiesto vyhrávania hudieb sme do programu zaradili koncert. Starobylý kostol sa rozoznel melódiami Čajkovského, Dvořáka ale aj súčasných autorov v podaní Hornoravského speváckeho zboru pod vedením Pavla Bažika. A tí čo ho počuli, mi dajú za pravdu, že to bol ozaj krásny zážitok.

Nuž, máme máme postavené, letnú sezónu otvorenú, treba nám napl-

no pokračovať v príprave letných podujatí, ktoré už klopú na dvere.

Prvým z nich bude program „Zahrajme sa ako kedysi“, na ktorom chceme v múzeu privítať predovšetkým deti. Pripravujeme ho v spolupráci s gymnáziom Martina Hattalu v Trstenej, ktoré nám vyšlo v ústrety a poskytlo mladých spolupracovníkov. Pre deti bude v tento deň pripravených niekoľko desiatok aktivít pre otvorené hlavy, šikovné ruky, či bystré nohy. Nebudú chýbať ani netradičné aktivity ako slalom v rebriku či beh s kufrom. Sami si tak budú môcť vyskúšať, že hrať sa dá aj bez veľkých výtvarných techník a - ak nám bude dopriať pekné počasie - môžeme sa spolu zahrať do chuti.

Marianna Janoštinová

PROGRAMY V LETNEJ SEZÓNE

13. – 15. 7. 2007

OŽIVENÉ REMESLÁ – VI. ročník

Tradičné remeslá so sprievodným folklórnym programom

4. - 5. 8. 2007

PODROHÁČSKE FOLKLÓRNE SLÁVNOSTI, TRADIČNÝ ORAVSKÝ JARMOK

Programy v múzeu: vernisáž výstavy, slávnostný sprievod súborov, tradičný oravský jarmok, furmanka, slávnostná sv. omša

26. 8. 2007

40 ROKOV MÚZEA ORAVSKEJ DEDINY

Oživené múzeum – predvádzanie remeselníckej výroby, folklórne vystúpenia, kultúrny program

OTVÁRACIE HODINY

Jún: od 8.00 do 17.00 denne

Júl – august: od 8.00 do 18.00 denne

September: od 8.00 do 17.00 denne

Podroháčske folklórne slávnosti v plnej príprave

V dňoch 3. až 5. augusta 2007 sa uskutoční už XXXII. ročník Podroháčskych folklórnych slávností. Program slávností je už v podstate pripravený. Predstaví sa v ňom celý rad zaujímavých folklórnych kolektívov zo Slovenska, Česka, Poľska a Belgicka.

V sobotu 4. augusta popoludní slávnosti otvorí Oravský gorali, večer bude patriť folklórnemu súboru ORAVAN z Nižnej, ktorý si pripomína 55. výročie svojho vzniku a 35. výročie obnovenia činnosti. Nedeľa 5. augusta začína furmankou, svätou omšou a a programom detských súborov. Na popoludnie svoje umenie predstavia oravské folklórne skupiny a ich hostia. Popoludní sa môžeme tešiť na Diabolské husle, ale aj súbory Li Tchenu z Belgicka, Hont z Krupiny, Topľan z Giraloviec, Vagonár z Popradu a Hlubinu z Ostravy.

V Múzeu oravskej dediny bude tradičný jarmok ľudových remesiel a výstava Zuberec na starej fotografii. (r)

Podujatia u susedov

4. ročník festivalu Stará cesta

Štvrtý ročník 2-dňového country festivalu Stará cesta usporiada 11. a 12. augusta 2007 obec Habovka. Festival vznikol v roku 2002 ako prehliadka folk a country skupín z Oravy. Súčasťou akcie bolo otvorenie turistického chodníka z Habovky priamo do Roháčskej doliny. Chodník je vlastne historickou cestou, ktorou sa v minulosti zväžalo drevo z Roháčskej doliny. Aj preto dostal festival názov Stará cesta. Súčasťou festivalu je furmanka po Starej ceste - tradičné konské povozy prevážajú ľudí z Habovky do Múzea Oravskej dediny v Brestovej. Kým na prvom ročníku účinkovali len skupiny z Oravy na ďalších hrali kapely nielen zo Slovenska, ale aj Čiech. Organizátori aj tentoraz chystajú zaujímavý program. (r)

Habovský kardan

Súťaž svojpomocne vyrobených malotraktorov O habovský kardan v Habovke pripravujú na 29. júla 2007. Bude to už ôsmy ročník. Habovský kardan je dnes veľmi populárna súťaž podomácky vyrobených malotraktorov a navštevuje ju množstvo divákov. Návštevníkov opäť čaká mnoho atrakcií. (r)

Aký je a aký má byť erb Zuberca

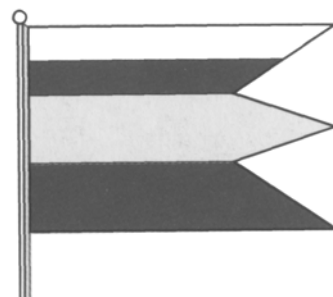
Pečať obce

Používaný erb

Návrh erbu z heraldickej komisie

Navrhnutá vlajka

V roku 2000 Ministerstvo vnútra SR vydalo vo vydavateľstve Matice Slovenskej publikáciu Heraldický register Slovenskej republiky I. V úvode publikácie je príhovor predsedu Heraldickej komisie MV SR PhDr. Petra Kartousa. Píše:

Základným pilierom heraldickej kultúry každého štátu je poznanie a rešpektovanie heraldickej tradície a stáročiami vytvorených pravidiel, ďalej pestovanie a rozvíjanie heraldiky, tvorba a používanie erbov a ďalších z nich odvodených symbolov – pečatí a vlajok, a to na úrovni štátu, miest, obcí, inštitúcií i fyzických osôb. Je teda nevyhnutné, aby tvorba týchto symbolov rešpektovala historickosť, heraldickosť i výtvornosť, ale aj prísnu jedinečnosť, aby sa ich dôslednou ústrednou evidenciou predchádzalo nežiadúcej duplicite.

V spomínanej publikácii sú uverejnené vlajka a erb obce Zuberec. Erb, ktorý v súčasnosti obec používa, sa nezhoduje s tu uverejneným a teda aj schváleným erbom. Ako to teda všetko je?

V apríli 1988 Obec Zuberec uzatvorila zmluvu s firmou Signum z Dunajskej Lúžnej na výtvorno-historické spracovanie symbolov obce. Realizáciou vyhotovenia umeleckého diela bol poverený Ladislav Čisárík. Expertízou vykonal prof. PhDr. Jozef Novák, DrSc., predseda Heraldickej komisie z Univerzity Komenského Filozofickej fakulty v Bratislave. V expertíze sa okrem iného píše:

Historický symbol obce z 18. storočia upozorňuje na lesné bohatstvo chotára. V oválnom pečatnom poli pred košatým stromom pes šve jeleňa. Kruhový pečatidlo znie: SDIGILLUM POSS ZUBEPETZ (!). Pečatidlo je dnes v Štátnom archíve v Bytči. Tu sú aj odtlačky pečatidla na dokumentoch z konca 18. storočia a začiatku 19. storočia. Na archíve geodézie je odtlačok tohto pečatidla na dokumente ešte aj z roku 1867.

V miestopise Oravy od Antona Kavuljaka je uvedený iný symbol obce. Autor ho doslova opisuje takto: Psom štvany roháč v zelenom poli, Roháče, spoza nich vychádza slnko. Ide pravdepodobne o pečatidlo či pečiatku, ktorá vznikla po roku 1867. Zatiaľ sme ju však neobjavili. V krajinskom archíve v Budapešti je ďalší opis znaku, ktorý sa obmedzuje iba na konštatovanie, že „erbom obce je jeleň“. Ide o veľmi povrchný opis, ktorý zachytáva iba hlavnú figúru znaku.

Z dostupných materiálov poznáme dve podoby erbu Zuberca. Na Volebnom programe obce Zuberec na roky 1976 – 1980 je zobrazený modrý štít. Na úpätí vysokého strieborného trojvršia s vychádzajúcim slnkom je schematicky načrtnutý les s jazerom. Pred ním stojí čierny (čierny?) jeleň. Zdá sa, že ide o kompozíciu opierajúcu sa o Kavuljakovu informáciu.

V turistickom sprievodcovi Oravou z r. 1992 je uverejnený iný erb. V štíte z pažite vyrastá košatý strom, pred ktorým oproti sebe stojí jeleň a pes. Prítom jeleň sa bráni pred napádajúcim psom.

Ani jedna z týchto dvoch kresieb nezachováva historický obsah znaku Zuberca. Za erb obce podľa Kavuljaka navrhujem zelený štít, ktorý najvýstižnejšie symbolizuje okolitú prírodu. Do stredu štítu navrhujem umiestniť presne podľa pečatidla strieborný (biely košatý strom, pred ktorým beží zlatý (žltý) jeleň prenasledovaný strieborným (bielym) psom. V tejto podobe je erb Zuberca historicky verný, heraldicky správny a po obsahovej stránke jedinečný. Takýto erb nepoužíva žiadna iná obec na Slovensku.

Tolko expertíza. Spravidla sa k takejto veci vopred vyjadruje obecné zastupiteľstvo. Ministerstvo vnútra erb a vlajku obce zaradilo do I. dielu Heraldického registra Slovenskej republiky, no návrh obecné zastupiteľstvo neprerokovalo. Až následne bolo z úradu z Ministerstva vnútra žiadané uznesenie zastupiteľstva. Po vyjdení Registra starosta obce predložil obecnému zastupiteľstvu erb a vlajku tu uverejnené na dotlačné schválenie. Lenže erb s košatým stromom sa niektorým poslancom nepáčil a symboly obce neboli schválené.

Poslanci požiadali starostu, aby začal konanie na zmenu, resp. opravu symbolov. Obec

začala používať návrh erbu, ktorý je v podstate odvodený od erbu z roku 1867 ako ho opísal A. Kavuljak. v miestopise Oravy. Základným rozdielom je strom – je ihličnatý. Problém dodnes nie je doriešený. Symboly obce obecné uverejnené v Heraldickom registri zastupiteľstvo obce dodatočne „neodobril“ a ich používanie nie je úplné. Chýba aj dokument z Ministerstva vnútra a jeho heraldickej komisie o schválení a používaní symbolov obce.

Súčasný starosta tento problém pred deviatimi rokmi začal a má záujem ho doriešiť. Rozhodol preto, že návrhy predloží na posúdenie občanom aj prostredníctvom novín.

Určite však naši predkovia v 18. storočí vedeli prečo do svojho erbu vybrali košatý strom. Možno by sme mali niekde v archívoch tento problém preskúmať. Isté však je, že pôvodné lesy okolo Zuberca, tak ako v podstate v celých Tatrách, boli kedysi zmiešané. Že ako hospodárske stromy u nás pestovali jaseň i lipu. Z jaseňového dreva poľný voz, kolesá, sane, i iné poľnohospodárske náradie, z lipového koryto, članky, kolovrátky, či iné náradie na spracovanie vlny a ľanu. Poriská do motýk, sekier, kosiská i hrabliská bývali z liesky, ale i zo skoruše (jarabiny).

Nuž, vážení čitatelia a spoluobčania, posúďte návrhy, ktoré uverejňujeme, a svoje vyjadrenia a návrhy doručte na obecný úrad. Môžete osobne alebo písomne, ale aj na e-mailové adresy: obec@zuberec.sk alebo info@zuberec.sk. Starosta obce Vaše návrhy a pripomienky predloží obecnému zastupiteľstvu. Ako následne najvyšší riadiaci orgán obce rozhodne, budeme čitateľov informovať. Až potom budú nasledovať ďalšie kroky. Buď sa odobria symboly už uverejnené v heraldickom registri, alebo sa začne konanie na ich zmenu.

C. Matysová

Patrí medzi veľmi uctievaných svätých Pri hrobe svätého Vendelína, patróna Zuberca

(Dokončenie z 1. strany)

Všetko s nezištnou láskou pomohol realizovať veľký priateľ Zuberca pán farár Ludwig Stegl z Nemecka. Hrob sa nachádza priamo nad bohostánkom v jemu zasvätenej bazilike. Na prvú poznávaciu púť do jeho pôsobiska sa po Veľkej noci vybrala skupinka Zuberčanov spolu so správcom farnosti pánom farárom Vladimírom Kleinom. Cestou sa pripojil aj pán farár Stegl. Boli sme veľmi milo prijatí. Miestny pán farár Anton Franziskus nám priblížil život svätého Vendelína, históriu baziliky, kde je jeho hrob, benediktínskeho kláštora, kde bol opátom, jemu zasvätenej kaplnky stojacej na miestach kde bol pastierom. V bazilike nás previedol popod jeho hrob a ukázal starý pútnický zvyk dotyku a vyslovenia prosby: „Svätý Vendelín, vypočuj nás.“ Na organe sme si zahrli a zaspievali našu zuberskú i spevníkové odpustové piesne. Cítili sme sa tu ako doma. Veď svätý Vendelín je tiež náš. V októbri sa, v tejto nádhernej, jemu zasvätenej bazilike, uskutoční pre našu farnosť významná cirkevná udalosť. Na začiatku pútnického týždňa k svätému Vendelínovi si my, obyvatelia Zuberca so svojim kňazom prevezme relikvie nášho patróna. Všetko je už dohodnuté. Bazilikou zaznejú po druhýkrát, ale už mohutne slovenské piesne. Prídu tam pútnici spod Tatier zo Zuberca.

Veža baziliky minor zasvätenej sv. Vendelínovi.

Južných Čiech, Južnej Moravy, na Slovensko, do Maďarska, Rumunská a v 19. storočí aj do Ameriky. Sviatok svätého Vendelína bol zaznamenaný v kláštore belgického mesta Stablo už roku 1000. Úctu svätého Vendelína oficiálne uznal pápež Mikuláš V. roku 1450. Pápež Ján XXIII. povýšil tento farský a zároveň pútnický kostol v roku 1960 na „Baziliku Minor“. Odvtedy napravo od oltára je v stojane pápežský dáždík ako symbol jej ochrany. V okolí mestečka Sankt Wendel sa nachádzajú viaceré pútnické trasy. Jednu z

Priatie u miestneho duchovného Antona Franziskusa. (sprava). Štefan Škerda, pán farár Stegl a Ján Bistar odovzdávajú darčeky zo Zuberca.

počesť zázračného pastiera nádherný kostol. Dňa 5. júla 1360 preniesli pozostatky svätého Vendelína z kaplnky zasvätenej Márii Magdaléne, ktorá bola vybudovaná nad jeho hrobom, do novopostaveného chrámu. Relikvie umiestnili priamo nad bohostánok smerom k stene kostola za oltárom. Takže každý pútnik, či návštevník kostola ich môže z kostola stále vidieť a zároveň za oltárom pod nimi prechádzať. Pri tejto príležitosti boli preskúmané svätcove ostatky. Telo i pôvodný oblek boli dobre zachované. Zo všetkých strán putovali veriacy k pozostatkom. Odvtedy v pamätný deň prenosu pozostatkov z kaplnky do chrámu ľudia upečú koláč a prinesú ho posvätiť do kostola. Volajú ho koláč svätého Vendelína.

Zo Sankt Wendelu sa uctievanie svätého Vendelína v 17. storočí rozšírilo do Rakúska,

Svätý Vendelín

nich sme absolvovali aj my. Ku kaplnke, kde pásol svoje stáda a kde sa nachádza aj studňa svätého Vendelína.

Svätý Vendelín pochádzal zo škótskej kráľovskej rodiny. Narodil sa okolo roku 550. Miloval duchovný život. Cítil, že Boh ho povolal ohlasovať ľudom evanjelium. Rozhodol sa, že opustí kráľovský dvor, rodinu i vlast a zasväti svoj život Bohu ako pustovník. Túžil po Ríme, priblížiť sa bližšie Cirkvi a hlbšie ku Kristovi, k Bohu. Vydáva sa na púť a putuje stovky kilometrov. Na spiatocnej ceste z Ríma sa zrazu stáva niečo mimoriadne. Prerušuje púť a ostáva v trevírskom kraji v Nemecku, v blízkosti francúzskych i luxemburských hraníc. Žil skromne ako samotár. Postavil si útulok, v ktorom sa modlil a z ktorého občas vyšiel do okolitej prírody. Tam ho raz stretol statkár, vyhrášil ho ako lenivého tuláka. Dal mu pást

svoje svine, potom kravy a nakoniec ovce. Vendelín išiel a statočne si splnil pastierske povinnosti. Pritom však nezanedbával modlitbu a konal skutky kajúcnosti. Časom si statkár obľúbil tohto zvláštneho pastiera. Slúžil ľuďom. Rozprával im o Bohu a Ježišovi. Ukázal im kresťanský život. Čo sa stalo? Našiel, po čom túžil. Našiel Boha, Cirkev vo svojom srdci. Ľudia to vycítili a mali ho veľmi radi. Blízko bolo mestečko Tholey. Tam bol benediktínsky kláštor. Mnisi prosili Vendelína, aby sa stal ich opátom. Keď v roku 617 zomrel, bol pochovaný v osade Basone villare. Osada vyrástla na mestečko, ktoré z veľkej úcty k tomuto svätcovi bolo po ňom premenované na Sankt Wendel - Svätý Vendelín. Veriaci tohto mesta postavili na

V živote nášho patróna sa udiali viaceré zázraky i znamenia

Pastier s ovcami skôr doma ako šľachtic na koni

Raz sa pastier Vendelín veľmi vzdialil so svojim stádom k jednému vrchu. Pri prechádzke na koňoch ho sluhovia so zeme pánom zbadali v diaľke na týchto pasienkoch. Nazlostený šľachtic s paholkami priváľal k nemu a

zúrívo mu vyčítal, že sotva za dva dni sa dokáže so stádom vrátiť späť do stajní. On chcel totiž v ten deň zabiť teliatko na hostinu pre služobníctvo. Tu odpovedá Vendelín zmierlivo: „Pane, majte pokoj vo svojom srdci, Boh dokáže všetko napraviť.“ Keď po večer šľachtic vbíhal na koni cez bránu dvora, neveril vlastným očiam, pretože Vendelín práve zahŕňal

Pri hrobe svätého Vendelína, patróna Zuberca

(Dokončenie zo 6. strany)

posledné kusy svojho stáda do stajní. Tu spoznal jeho pán, že Vendelína ochraňuje ruka Božia. Prosil ho o odpustenie a povedal mu, že si nezaslúži, aby ho mal viac v službe. Na čistinke v lese mu vybudoval pustovňu, kde slúžil všetkým ľuďom s veľkou zbožnosťou a dôverou vo všemocného Boha, ktorý svojich nikdy neopustí.

Miesto hrobu určilo zastavenie

Tradícia hovorí, že keď svätý Vendelín zomrel, mnísi ho riadne pochovali. Ale nasledujúce ráno sa rakva našla nad hrobom. Táto situácia sa opakovala ešte dvakrát. A tak rakvu s pozostatkami svojho opáta naložili na voz, do ktorého zapriahli štyri voly. Tie sa pohli a viezli rakvu pozostat-

kami Vendelína. Prešli okolo 20 kilometrov a zastali. Na mieste zastavenia potom vykopal hrob a pochovali ho. Božie riadenie zapracovalo. A od tejto chvíle svätý Vendelín odpočíva v osade Baso-

ne villare, kde pásaval svoje stáda. Tu odvtedy vyrástlo mestečko, ktoré sa premenovalo na Sankt Wendel - Svätý Vendelín. Uctu k tomuto svätcovi cítia na každom kroku.

Odchod zuberských pútnikov do nemeckého Sankt Wendelu bude v utorok 16. októbra. Počas spoločnej nemecko-slovenskej svätej omše si naša farnosť prevezme z rúk svätiakeho biskupa pána Ackermanna z Trieru* relikvie nášho patróna svätého Vendelína. Biskupstvo Trier, kde spadá i mestečko Sankt Wendel, je najstarším biskupstvom v Nemecku.

Bude to pre obec Zuberec veľká cirkevná historická udalosť, pretože nepoznáme v našom biskupstve kostol, ktorý by mal ostatky svätca, ktorému je zasvätený. Všetci sa na túto udalosť tešia a chcú ju hlboko duchovne prežiť.

Ing. Štefan Škerda

*) Mesto Trier je zase veľmi známe tým, že tu sa nachádzajú zachované šaty pána Ježiša nazývané tunika a pozostatky svätého apoštola Mateja pochované v benediktínskom kláštore zasvätenom jeho menu..

◀ Kaplnka zasvätená svätému Vendelínovi

„Narcis“ v rekordnej sume

Verejná finančná zbierka Deň narcisov sa každoročne koná začiatkom apríla. Tento rok Liga proti rakovine SR vyhlásila zbierku na v piatok 13-teho apríla. Do organizovania zbierky sa prihlásilo 519 subjektov z celého Slovenska. Medzi 379 školami bola aj Základná škola Zuberec. Liga proti rakovine SR za svoj symbol už pred 11. rokmi vybrala žltý kvet narcisu. Narcis ako symbol nádeje môže, vďaka príspevkom ľudí dobrej vôle, pomôcť prekonať beznádejné postavenie chorým na nádorové ochorenie. Dobrovoľná zbierka na uliciach našich miest a dedín je spojená s dekorovaním darcov narcismi. Liga proti rakovine SR je charitatívna organizácia, ktorá sa snaží z vyzbieraných prostriedkov finančne pomáhať pri riešení najzávažnejších problémov boja proti rakovine všade tam, kde je to potrebné.

Na Slovensku registrujeme ročne 20 000 nových prípadov ochorenia na rakovinu a 11 000 ľudí na ňu ročne zomiera. Aj preto je potrebné, aby sa každý, v rámci svojich možností, do tejto akcie zapojil.

V Zuberi a v Or. Bielom Potoku, kde naše dobrovoľníčky z 9. A a 9. B triedy pod vedením pani učiteľky Eriky Lichnerovej zbierku robili, bola naozaj úspešná. Dievčatám sa podarilo vyzbierať rekordnú sumu: v Zuberi 20 404 Sk a v Or. Bielom Potoku 3540 Sk. Úprimnú vďaka si zaslúži každý bez ohľadu na to, či daroval veľký finančný obnos alebo len malý príspevok. Ďakujeme. (el)

Synodálne rozpravy vo farnosti

Keď otec biskup Vojtaššák pred viac ako 80-imi rokmi zvolal Prvú synodu Spišskej diecézy, bola to reakcia na zmenu politických a spoločenských podmienok, v ktorých sa Slovensko ocitlo po vzniku I. Československej republiky a snaha nájsť spôsob, akým Cirkev môže najlepšie reagovať na potreby ľudí. Podobné príčiny viedli k zvolaniu druhej diecéznej synody, ktorá práve prebieha. Zmenili sa okolnosti, mení sa náš štýl života a Cirkev hľadá spôsoby ako byť skutočnou a prirodzenou súčasťou života ľudí.

Spomínali sme už, že synoda je proces, ktorý sa začína farskými rozpravami. Ich cieľom je odhaliť čo nás ako členov Cirkvi teší, čo nás bolí a trápí, čo nám chýba a čo od Cirkvi očakávame. Aby v takejto diskusii nevznikol chaos, bola rozdelená na 10 častí, v ktorých sa postupne preberajú určité okruhy otázok. Ku každému okruhu dostanú členovia malých skupiniek (syno-

dálnych buniek farnosti) určité poučenie o náuke Cirkvi a na základe toho sa vyjadrujú k danej téme. Všetky odpovede, pripomienky a návrhy sa zapisujú a posielajú sa na sekretariát synody. Takto sa otčovi biskupovi poskytujú informácie o tom, ako Cirkev vnímajú členovia farností. Len na základe týchto informácií môže urobiť účinné opatrenia, aby Cirkev v našom biskupstve bola pre ľudí ozajstným svetlom.

V rámci farských rozpráv sa zatiaľ prediskutovali tri témy. Prvá téma „Tvár, život a spasné služby Spišskej partikulárnej Cirkvi“, mala za cieľ vlastne zmapovať ako pôsobí Cirkev vo farnosti, aké je postavenie farníkov, či sa farnosť prejavuje ako živé spoločenstvo veriacich. V rámci druhej témy sme rozoberali spôsob vysluhovania všetkých prostriedkov, ktoré máme na posväcovanie života a náš prístup k nim – sv. omša, sviatosti, kázne, modlitba, iné prejavy ná-

božnosti. Tretia téma „Katechéza a formácia povolání“ sa zaoberala otázkami výuky vo viere a kresťanskej výchovy nielen detí a mládeže ale aj dospelých, otázkami prípravy na sviatosti (prvé sv. prijímanie, sviatosť birmovania), na kresťanské manželstvo a rodičovstvo, na zaradenie sa do spoločnosti podľa svojho povolania.

Sú to otázky, ktoré sa týkajú nás všetkých, o ktorých si neraz vravíme so susedmi či príbuznými. Teraz máme možnosť povedať svoje názory aj našim duchovným otcom, aby poznali naše potreby, ale aj naše predstavy a návrhy. Farské rozpravy budú prebiehať ešte takmer rok. Každý dospelý farník sa do nich stále môže zapojiť – buď sa pridať k niektorej skupinke, alebo si vytvoriť vlastnú. Aj mladí by mali o svojej účasti na rozprave považovať, lebo ich sa budúca tvár Cirkvi týka najviac.

MaJa

Deviatacký monitor

Celoslovenské testovanie deviatakov zo slovenského jazyka a matematiky 13. marca 2007 nemilo ani našich žiakov. Pod vedením učiteliek Marty Kovalčíkovej a Silvie Smutnej sa žiaci zodpovedne venovali príprave na tento dôležitý test už od začiatku školského roku. Príprava sa uskutočňovala na rozširujúcich hodinách slovenského jazyka a na krúžku Cvičenia z matematiky, keďže na vyučovaní ešte stále vďaka predimenzovaniu učebných osnov nie je priestor na opakovanie učiva vo väčšom rozsahu. Všetci netrpezlivo očakávali 6.

február 2007 keď bol stanovený termín MONITORU. Pre chrípkovú epidémiu však minister školstva preložil monitor o celých 5 týždňov neskôr. Čas sme využili na utvrdenie vedomostí. 13. marec bol pre nás naozaj šťastným dňom. Naši žiaci ukázali, že sedenie nad cvičnými testami malo význam. Testy písali 35 deviataci.

Výsledky:

Matematika: priemerný počet bodov 20 (priemer SR – 18,4)

Slovenský jazyk: priemerný počet bodov 23,1 (priemer SR – 20,1).

Úspešné recitátorky

Na okresnom kole recitačnej súťaže Hviezdoslavov Kubín, ktorá bolo 12. apríla 2007 v ZŠ Štefana Šmálika v Tvrdošine, sa mimoriadne darilo dvom žiačkam ZŠ Zuberec.

Martina Jendraššáková zo 6. B získala 1. miesto v 2. kategórii (próza). Recitovala úryvok z románu Eleny For-

túnovej Celia v škole. Ako víťazka okresného kola sa zúčastní krajskej prehliadky v Martine.

Tretiačka **Lea Kovalčíková** si za recitáciu básničky Milana Rúfusa O Kozliatkach priniesla 2. miesto. Úspešné recitátorky pripravovali učiteľky Erika Lichnerová a Blanka Klimeková.

Viktor s Martinkou postúpili

Obidva zuberské detské folklórne súbory Roháčik a Zuberček sa v piatok 13. 4. 2007 zúčastnili oravskej prehliadky detských folklórnych súborov Nižnianske krpčeky. Roháčik, ktorý vedie Daniela Žuffová, uviedol program Rozprávočka o krpčkoch a 22 detí súboru Zuberček pod vedením Bibiany Gonšenicovej sa predstavilo pásmom Zuberských tancov - polka, prostá a zajačí. Tentoraz si postupové miesta na krajskú prehliadku za svoj výkon odniesli súbory Vienok zo Štefanova, Trnkárik zo Žažkova a Magurka z Oravskej Polhory. **Porotu mimoriadne zaujali a postup na krajskú prehliadku si vytancovali malí tanečníci Viktor Janoštin (Zuberec) a Martinka Vavreková (Liesek).** Na prehliadke sa zúčastnilo 11 súborov z celej Oravy.

Viktor Janoštin s Martinkou Vavrekovou z krajskej prehliadky, ktorá bola v Dolnom Kubíne 29. 4. 2007, postúpili na celoslovenskú prehliadku. S goralským tancom budú súťažiť v Likavke 8. - 10. júna 2007. (dž)

Biblická olympiáda

V Základnej škole Š. Šmálika v Tvrdošine sa 22. februára 2007 konalo okresné kolo biblickej olympiády. Súťažilo 11 družstiev zo škôl tvrdošínskeho okresu. Družstvo Základnej školy Zuberec do Tvrdošína priviedla sestrička Mária. Zuberec vyhrával už od prvého kola, no vždy to bolo veľmi tesné. Nako-

niec naši získali prvenstvo aj vďaka tomu, že v poslednom kole dosiahli plný počet bodov. Na 2. mieste skončila ZŠ Nižná a na 3. GMH Trstená. Zuberskú školu reprezentovali žiačky Anna Jadrňáková, Klaudia Železníková a Žofia Pavčová z 9. B.

Matematická súťaž v logickom myslení

Základná škola pripravila 24. apríla 2007 súťaž v riešení hlavolamov a logických úloh. Žiaci súťažili v dvoch kategóriách: 5. - 6. ročník a 7. - 9. ročník. Každú triedu zastupovali traja žiaci. Súťažiaci sa stretli s bludiskom, so zápalkovými hlavolamami, s priestorovým videním, ba aj so skladačkou nazvanou tanogram, ktorá pozostávala zo 7 geometrických tvarov, z ktorých mali poskladať rôzne obrázky. Na riešenie úloh bol určený časový limit. Aj keď žiaci horeli nedeľavosťou aké boli správne odpovede a kto zvíťazil, vyhodnotenie sa uskutočnilo až na druhý deň.

z, vyhodnotenie sa uskutočnilo až na druhý deň.

5. - 6. ročník

Tri družstvá mali rovnaký počet bodov, a tak v piatok 27. apríla dostali ešte jednu „rozstrelovú“ úlohu na čas. Po nej sa konečne rozhodlo.

1. 5. B – (L. Bôtošová, R. Šimičáková a L. Podbieľančík)
2. 5. A – (D. Kurcinová, B. Obrtáč a M. Taraj)
3. 6. B – (A. Matiščíková, M. Jendraššáková a M. Šiška)

4. 6. A – (I. Belková, Z. Zjavková a R. Šroba)

7. - 9. ročník

1. 7. B – 15 bodov (A. Ľapaják, N. Kenderová, L. Ľapajáková)
2. 9. A – 14 bodov (R. Pinka, M. Filek, S. Barancová)
3. 9. B – 13 bodov (J. Šiška, A. Jadrňáková, T. Jurčo)
4. 7. A – 12 bodov (A. Kuchtiaková, N. Gibasová, L. Harmata)
4. 8. B – 12 bodov (I. Škerdová, K. Kovalčíková, L. Obrtáč)
5. 8. A – 6 bodov (V. Borsíková, D. Bažík, K. Kaššáková)

Súťaž v literárnej tvorivosti

V tomto školskom roku prebiehala v našej škole literárna súťaž pod názvom „Môj rodný kraj“. Jej cieľom bolo prebudiť u žiakov záujem o samostatnú literárnu tvorivosť. Žiaci mohli písať básne, z prozaických útvarov bola doporučená rozprávka a poviedka. Učiteľia slovenského jazyka vybrali z jednotlivých tried najlepšie práce a tie postúpili do celoslovenského kola. Najpočetnejšie boli zašlúpené práce v 3. kategórii (7. až 9. ročník) a preto sme v nej ocenili viacerých tvorcov.

Mená víťazov a ich práce:

Poézia

1. kategória (3. - 4. ročník): 1. Marián Varečka, 4. B - *Najkrajší kút sveta*. 2. Tomáš Gonšenička, 3. ročník - *Radosť v srdci*, 3. Viktor Šroba, 4. A - Zuberec, Samuel Šenkár, 4. B - *Orava*.

2. kategória (5. - 6. ročník): 1. Martin Harmata, 5. B - *Vráťte život potoku*, 2. Michaela Medvecká, 5. A - *Môj rodný kraj*, 3. neudelené.

3. kategória (7. - 9. ročník): 1. Martin Filek, 9. A - *Môj rodný kraj*, 2. Magda Borsíková, 9. A - *Rodná dedinka*, 3. Monika Drobúlová, 9. A - *Niž sa ti nevyrovná*.

Próza

1. - 2. kategória - neudelené miesta
3. kategória (7. - 9. ročník): 1. Anna Jadrňáková, 9. B - *Nezabudnuteľný výlet* (poviedka), 2. Klaudia Železníková 9. B - *Roháčsky poklad* (rozprávka) a Jakub Šiška 9. B - *O zlatej lani* (rozprávka), 3. Adam Šiška, 9. B - *Dobrodružstvo na Úplazíkoch* (poviedka) a Zuzana Kovalčíková, 9. B - *Ako sme páliť janske ohne*.

Mgr. Marta Kovalčíková

Vo Veľkonočnú nedeľu sa opäť zaplnila sála kultúrneho domu. Tradičnú estrádu pripravili Podroháčska folklórna skupina a detský súbor Roháčik. Foto: Pavol Šroba

Vítazné práce literárnej súťaže

„Hej, Jana, pohni si!“ zakričal Filip na sestru, „starký už na nás čaká.“ Jana rýchlo dobalila fľašky s vodou, jedlo a veci, ktoré potrebovali na túru do Roháčov a vyšla von pred dom.

Slnko vstalo len pred chvíľou, no už svojimi teplými mäkkými dotykmi lúčov stihlo pohľadiť trsy zamatovej trávy, v ktorej sa naháňali kvapky sviežej rosy. Na jasnomodrom nebi nebolo ani jednej bielej ovečky. Aj vzduch akoby sa pridral k tejto rannej oslave leta. Bol veľmi príjemný a nežne pohladil jej ružovú tvár. Zvieratá sa tiež začali prebúdzaf. Sliepky ospalivo kvokali a chodiac po dvore hľadali niečo, do čoho by došli. Pes s mačkou, ktorí sa nemali veľmi radi, dnes ležali spolu pred domom a vyhrievali sa v ranných lúčoch slnka. Aj pavúky už usilovne tkali svoje ľahučké siete.

Jana uprela pohľad na Roháče, majestátne sa týčiace nad dedinou a ukrývajúce veľa neobjavených pokladov. Mala ich veľmi rada. Vždy ju potešili čímsi novým. Obdivovala vysoké stromy a jedle, strmé skaly a bralá, čisté rieky, čerstvý vzduch, zvieratá a rastliny.

Až jej šlo srdce puknúť, keď jej rodičia povedali, že sa musia presťahovať do mesta kvôli matkinej novej práci. Mesto nemala veľmi v láske, lebo tam bolo vždy veľa hluku, smradu, ľudí a áut. Ale keď mala voľno, na jar, v lete alebo v zime, bola na prázdninách u starkého, ktorý ľúbil hory tak ako ona sama. To on ju od malička po nich vodil a vštepoval jej k nim lásku. Vedel tiež o nich veľmi pútavo rozprávať rôzne príbehy. Aj dnes sa chystali na túru do Roháčov. Starký vybral jazerá, vodopád a ak stihnú, tak aj Baníkov.

Jana rýchlo nasadla do starej škodovky, v ktorej už na ňu čakal starký a Filip. Starký naštartoval, vycúval z dvora na cestu a vyrazil. Jana cestou sledovala potok, ktorý tiekol popri ceste. Pri brehoch potoka rástlo prenikavo voňajúce záružlie a zakrývali ho dáždnyky z lopúchov. Zem pokrýval mäkký koberec utkaný zo zeleného ihličia a machu a kde-tu sa určite ukrývali aj hriby.

Starký zastavil až na parkovisku, ďalej už museli ísť pešo. Povyberali z auta všetko, čo potrebovali a zamkli ho. Starký vykročil po ceste a za ním Jana s Filipom. „A som doma,“ pomyslela si Jana. Na chvíľu zastala, započúvala sa do spevu malých nezbedných vtáčikov, poobzerala sa po tej nezvyčajnej kráse a zamierila za chlapmi.

Len čo prišli k vodopádu, sadli si na skaly, aby si trochu oddýchli.

Jana zavrela oči a vychutnávala žblnkot vody narážajúcej na kameň. Páčilo sa jej to. Vydžala by tu sedieť aj celé hodiny, dívať sa na fascinujúci prúd vody ponáhľajúci sa popri skalách a tráve, v ktorej sa bojzlivito túlili drobné kvietky, margarétky a zvončeky. Len o kúsok ďalej sa dalo natrafiť aj na čučoriedky, sladké lesné jahody a maliny a ulahodiť svojim mlsným jazyčkom.

„Keď som bol malý, vodieval ma tu môj otec,“ povedal zrazu starký. „Toto je asi moje najobľúbenejšie miesto na celom svete,“ dodal. „No, my by sme sa už mali pobrať. Ešte sa napite a musíme ísť, aby sme to všetko stihli obísť.“ Jana sa rýchlo občerstvila vodou a mohli pokračovať v ceste k jazerám.

Cestou zrazu starký zastal. Jana bola zamyslená a skoro do neho vrazil. „Stalo sa niečo?“ opýtal sa potichu Filip. Starký len ukázal na vrchol hory, kde sa pásli dva kam-

poznámenal Filip.

Nakoniec ich čakal už len Baníkov. Jana so starkým sa však museli trochu brzdiť, lebo Filip za nimi nevládal. Jana bola vlastne prekvapená, keď ráno predniesol, že s nimi do tých Roháčov ide. Väčšinou býval vonku a preháňal sa na bicykli po dedine.

Keď vyšli na vrch, udychčaná Filip si sadol na zem a vyhlásil, že toto bolo naposledy, čo s nimi išiel. „Ešte zo tri také túry“, povedal starký, „a dostaneš sa do nášho tempa. Normálne by sme šli pomaly, ale dnes sme si toho veľa naplánovali“, povedal nakoniec. „No dobre, tak ja si to teda ešte rozmyslím. Tento výlet sa mi celkom páči,“ odvetil Filip a posilnil sa vodou. Jana, ktorá sa na ňom smiala, sa rozhládla dookola a vychutnávala si pohľad na nádherné okolie a iné kopce hýriace rôznymi odtieňmi zelenej. „No poďme, mládež,“ zavelil starký. „Vaša starká nás už iste čaká s večerou a výborným jablkovým koláčom.“ Pomyslenie na jedlo zrejme Filipa vzpružilo, lebo hneď vyskočil ako srnka. Jana sa ešte na okamih zahľadela na okolie, aby sa jej ten čarokrásny obraz vryl do pamäte.

Boli už blízko parkoviska, keď Filip zrazu prepadol na kameň a zaryl nosom do zeme. Za smiechu Jany a starkého sa posadil a zakňučal: „Asi mám zlomený členok. Veľmi to bolí.“ Starký si k nemu rýchlo čupol a konal s chladnou hlavou. Pomaly mu vyzul topánku, dal dole ponožku a skontroloval členok. „Myslím, že nie je zlomený, ale vyvrtnutý. Najvyšš máš potrhane nejaké väzivo. No aj tak budeme musieť ísť na chirurgiu,“ povedal po chvíli. „No super, to sme dopadli,“ povedala Jana. „Ó, aké úspešné zakončenie dňa,“ sarkasticky skonštatoval Filip a s ich pomocou sa postavil.

Po príchode z chirurgie si unavení sadli k stolu. Starká povedala Filipovi: „Dnes si zaslúžiš dvojité porciu koláča.“ „Jupí!“ zvolal Filip, s nohou v sadre, ktorá už bola šťastie popísaná kresbami a podpismi kamarátov, ktorí už boli o všetkom informovaní. „Ten koláč mám najradšej. Asi by som si mal potrhať väzivo v nohe častejšie.“ Všetci sa zasmiali a starká pred neho položila tanier s koláčom.

Jana šla spať dosť neskoro. Rozmýšľala nad tým, čo jej povedal Filip. „Myslím, že aj kvôli tej nohe sa do hôr ešte vrátim. Už

viem, čo si cítila, keď si hovorila o tých výletoch. Prepáč, že som si z teba robil preto srandu.“ Odpustila mu a povedala, že keď tie fotky vyvolajú, môže ich nalepiť do zošita. Filipov natešený pohľad a slovo „vďaka“ ju len presvedčilo o tom, že začína ľubiť hory tak ako ona. Keď zavrela oči, zjavil sa jej obraz, ktorý videla z Baníkova. Mäkká posteľ akoby hladila ubolené nohy a pomaly sa oddávala prichádzajúcemu snehu.

Anna Jadráňková, 9. B

Najkrajší kút sveta

Tam, kde sa slnko k horám skláňa, leží do zemského raja brána. Vysoké Roháče jak hradba tu stoja, búrok a nečasu veru sa neboja.

Pán Boh túto krásu tu dal, aby sa svet s úžasom poďíval. Na tú krásnu dedinu, kde mám svoju rodinu.

Keď slnko ukáže lúča jas a osvieti Roháč náš, vtedy srdce poskočí a ihneď ti ukáže, kde najkrajší kút sveta máš.

Zuberec, Zuberec, ty naša dedina, žijeme si tu jak jedna rodina.

Marián Varečka, 4. B

Vráťte život potoku

Pod Roháčmi pekný kraj, vonné lúky, zelený háj. Čistý potok žblnkoce, rybka si v ňom šplechoce.

Ale zrazu nastal zlom. Ryba vyšla z vody von. „Nehádzte tu bordel, špinu! Hanbite sa, máte vinu!“

Už tu ďalej nechcem žiť, v kalnej vode deti víť. Vráťte život potoku, čiru vodu hlbokú.

Martin Harmata 5. B

Môj rodný kraj

Sú vršky, kde staval som búdy, sú riečky, kde chytal som ryby. Sú stromy, čo šplhal som na ne, Sú svahy, kde spúšťal som sane.

Je lúka, na ktorú rád prídem, je studňa, ktorú neobidím. Sú vody, do ktorých kameň hodím, sú ľudia, ktorých vždy rád vidím.

V tých miestach ináč slnko svieti, v tých miestach aj tá hmla je iná. A či prší či skáču von deti, pre mňa je toto najkrajšia krajina.

Martin Filek, 9. A

Nezabudnuteľný výlet

(Poviedka)

zíky s malým mláďaťom. Jana drgla do Filipa: „Hej, podaj mi ten fotoaparát z batoha, ale rýchlo!“ „Nemáš tých fotiek zvierat už dosť?“ zamračene sa pýtal Filip. „Možno áno, ale kamzičie mláďa ešte nemám!“ odbila ho. Voľky-nevoľky jej ho podal a ona si spravila pár záberov. Fotenie bola Janina druhá najobľúbenejšia činnosť. Vložila fotoaparát späť do batoha a pokračovali v ceste.

Keď prišli k prvému jazero, starký vyhlásil: „Najeme sa až pri poslednom jazere, aby sme mali dosť síl vyjsť na Baníkov.“ Jana si fotila aj všetky jazerá, okolo ktorých šli. V minulosti už spravila veľa takých fotiek, ale mala zošit, kde si lepila fotky z každého výletu so starkým. Nikedy, keď cez deň pršalo, Jana ho vytiahla a spolu si ich prezerali a spomínali.

Pri poslednom jazere si rozložili deku na zem, povyberali z batoha jedlo a pitie a horský piknik sa mohol začať. Keď už Jana nevládala do seba nič vpratať, ľahla si na deku a pozorovala orla, ktorý križoval oblohu. „Mať tak krídla a byť voľná ako on. To by bolo! Lietať po svete a nemusieť robiť dokopy nič,“ pomyslela si. O chvíľu sa posadila a zadívala na trblietavé jazero, z ktorého si žiarivé slnko urobilo obrovský bazén.

Po jedle upratali veci, Jana si ešte vzala pár okrúhlych kamienkov vyhriatych od slnka. Aj tie kamene si doma uloží k ostatným suvenírom z výletov v horách. „Môžeme ísť,“ zakričala. „No konečne,“ unudene

Námety na rozpravu:

KATECHÉZA A FORMÁCIA POVOLANÍ

Milí farníci,

opäť po súhlase a dohovore s vydavateľom Zuberských novín, Vás chcem osloviť touto formou. Posielam vám námety, na ktoré môžete reagovať rozprávaním a uvažovaním. Závery vašich reakcií môžete napísať a odovzdať v sakristii kostola, poprípade členom farských synodálnych buniek. Pošlú sa potom na sekretariát synody na ďalšie spracovanie.

Prosím, aby ste sa vyjadrili konkrétne a vaše reakcie či podnety alebo návrhy očíslovali podľa čísel v námetoch, na ktoré reagujete. Nemusíte reagovať na všetky. Je to dobrovoľné. Prípadne otázky alebo podrobnosti môžete získať u mňa. Dávam do pozornosti aj stránku synody www.synoda.kapitula.sk

Mgr. Vladimír Klein, správca farnosti

1. Náboženská nevedomosť veriacich je výsledkom najmä nedostatočnej katechézy; prejavuje sa kríza katechézy aj vo vašej farnosti a ako? Poznáajú veriaci vašej farnosti základné pravdy viery? Ktoré oblasti kresťanskej náuky poznajú veriaci najmenej a bolo by ich treba prednostne ohlasovať?

2. Poznáajú veriaci Sväté písmo a biblické dejiny – dejiny spásy? Prejavuje sa vo vašej farnosti nedostatok poznania liturgie - ako? Poznáajú veriaci dostatočne katolícku mravouku a ako sa prejavuje náboženská nevedomosť v tejto oblasti? Ak nepoznáme prikázania, prejaví sa to najmä deformáciou svedomia; badať vo farnosti „stratu citlivosti pre hriech“?

3. Ktorá veková skupina veriacich je v poznaní náboženských práv na tom najhoršie a ktorá najlepšie? Čo je podľa vás príčinou veľkej náboženskej nevedomosti dospelých veriacich? Čo má robiť Cirkev, aby sme prekonali náboženskú nevedomosť dospelých? Ako si predstavujete katechizáciu dospelých vo vašej farnosti? Aká forma poučovania by vám najviac vyhovovala?

4. Katolíkom na Slovensku pripravila Cirkev slovenský preklad Kompendia Katechizmu Katolíckej cirkvi: ako naň zareagovali veriaci vo vašej farnosti a dostal sa do katolíckych rodín? Sú veriaci dostatočne oboznámení s touto knihou a vedia, kde ju môžu získať? Čo navrhujete urobiť, aby sa rozšírila medzi veriacimi? Pociťujete potrebu vydať osobitný katechizmus pre kresťanskú rodinu ako pomôcku pre rodičov?

5. V akom stave je náboženská výchova detí a mládeže v kresťanských rodinách vašej farnosti? Venujú sa rodičia dostatočne kresťanskej výchove? V čom vidíte hlavné príčiny zanedbávania náboženskej výchovy detí v rodine? Skúste pomenovať prekážky, na ktoré naráža odovzdávanie viery v rodine. Navrhňte, ako môžu pomôcť rodičom s rodinnou katechézou diecézne inštitúcie, duchovný otec a celá far-

nosť? Aké pomôcky navrhujete na pomoc rodičom pri náboženskej výchove detí?

6. Sú vo vašej farnosti nejaké formy farskej katechézy detí a mládeže - aké? Majú deti a mládež možnosť stretávať sa na rôznych katechetických podujatiach? Aké katechetické aktivity sa vo farnosti pravidelne konajú (biblické hodiny, krúžky, kvízy, príležitostné poznávacie podujatia a pod.)?

7. V diecéze už 7 rokov funguje Diecézna animátorská škola; vedia o tom veriaci vašej farnosti? Je vo vašej farnosti animátor, ktorý absolvoval niektorý formálny program, ktorý pripravuje DAŠ, prípadne eRko, oáza, skauti, saleziáni, Slovenský Orol...? Prejavuje sa práca animátorov na formácii mládeže vo vašej farnosti?

8. Ako vo vašej farnosti prebieha príprava detí na prvé sväté prijímanie? Jestvuje vo farnosti aj mimoškolská katechéza pre prvoprijímajúcich? Ako sa do prípravy detí na prvé sv. prijímanie zapájajú ich rodičia a krstní rodičia? Aká starosť sa deťom venuje po prvom sv. prijímaní v rámci farnosti? Čo navrhujete pre skvalitnenie prípravy na prvé sv. prijímanie detí? Je súčasťou prípravy detí na prvé sv. prijímanie aj formácia ich rodičov?

9. Je vo vašej farnosti príprava na birmovanie aj mimo školskej katechézy? Je dostatočne účinná formácia birmovancov a na čo by sa mal klášť hlavný dôraz v príprave birmovancov (vedomosti, praktický kresťanský život, uvedenie do apoštolátu)? Ako sa premieňa príprava na birmovanie do života celej farnosti?

10. Slávenie liturgie je dôležitý prvok farskej katechizácie; sú vo vašej farnosti pravidelne sväté omše za účasti detí a osobitne sv. omše pre mládež? Aká je na nich účasť? Vyhovuje čas ich slávania väčšine detí, či mládeže? Čo navrhujete pre skvalitnenie týchto bohoslužieb?

11. Konajú sa aj iné katechetické

podujatia vo vašej farnosti, napr. v rámci liturgického roku: jasličková slávnosť, krížová cesta pre deti, detské eucharistické adorácie a podobne? Organizujú sa pre deti vašej farnosti prázdninové podujatia? Čo navrhujete vo farnosti urobiť pre kvalitnejšie využívanie voľného času detí a mládeže?

12. Ste spokojní so súčasným stavom školskej katechézy – s vyučovaním náboženstva v škole? Je podľa vás dostačujúca jedna hodina náboženstva v škole? Ako hodnotíte prácu katechéty (katechéty) v škole vo vašej farnosti? Ako spolupracujú rodičia na diele školskej katechézy? Čo navrhujete pre skvalitnenie spolupráce rodičov a katechéty? Podieľa sa kňaz (kňazi) na školskej katechéze vo vašej farnosti? Čo navrhujete urobiť preto, aby sa náboženstvo vyučovalo aj v treťom a štvrtom ročníku stredných škôl?

13. Katechizácia sa úzko spája s formáciou povolání pre službu Cirkvi: Uvedomujú si veriaci duchovný rozmer svojho povolania? Prejavuje sa to v ich živote?

14. Sú veriaci hrdí na to, že sú kresťania? Akú vážnosť má medzi ľuďmi vo vašom prostredí meno „kresťan“? Neprejavuje sa u veriacich vašej farnosti „komplex menejcnosti z viery“? Čo by pomohlo upevniť a rozvíjať kresťanské povolanie medzi členmi vašej farnosti? Konali sa u vás farské misie a ak áno, akú máte z nich skúsenosť?

15. Venuje sa náležitá pozornosť katechéze uvádzania do kresťanského života, najmä príprave rodičov a dospelých katechumenov na krst? Akú úroveň a kvalitu má iniciálna katechizácia vo vašej farnosti? Má poučenie rodičov a krstných rodičov pred krstom vplyv na ich kresťanský život, alebo sa to chápe iba ako formálna záležitosť? Aké formy pomoci rodičom navrhujete zo strany duchovného pastiera po krste dieťaťa, najmä pri výchove detí predškolského veku?

16. Verejné slávenie krstu prispieva k prehĺbeniu a obnove kresťanského povedomia; udeľuje sa vo vašej farnosti krst deťom v nedeľu vo sv. omši a aká býva účasť veriacich? Čo navrhujete na upevnenie kresťanského povolania veriacich?

17. Prejavuje sa vo farnosti starosť o duchovné povolania a ako? Ko-

najú sa vo farnosti modlitbové podujatia za duchovné povolania? Pochádzajú z vašej farnosti rehoľné povolania? Sú veriaci vašej farnosti informovaní o možnostiach rehoľných povolání a čo navrhujete pre zviditeľnenie rehoľného stavu vo farnostiach, kde rehoľníci nepôsobia?

18. Koľkí kňazi pochádzajú z vašej farnosti v súčasnosti. Sú do budúcnosti náznaky nových povolání ku kňazstvu? Jestvuje vo farnosti „patronát“ duchovnej a hmotnej pomoci konkrétnym bohoslovcov?

19. Ako sa vo farnosti prejavuje starosť o diecézny seminár v Spišskej Kapitule? Čo navrhujete pre užšie spojenie farnosti so seminárom a pre účinnejšiu pomoc pri príprave nových kňazov? Ako hodnotíte doterajšiu kvalitu prípravy bohoslovcov na kňazskú službu v našom seminári? Čo sa vám na novej kňazskej generácii páči a s čím nie ste spokojní? Na čo by predstavení seminára mali klásť osobitný dôraz pri formácii bohoslovcov?

20. Osobitnú pozornosť treba venovať aj povolaniu k manželstvu a rodičovstvu: prejavuje sa úbytok nových manželstiev aj vo vašej farnosti? Narastá vo vašej farnosti počet mladých ľudí, ktorí zostávajú slobodní a vyhýbajú sa manželstvu? Aké sú podľa vás príčiny, že mladí ľudia nechcú prijať na seba bremeno manželstva a rodičovskej zodpovednosti? Čo by mala Cirkev urobiť pre oživenie a prehĺbenie povolania mladých kresťanov k sviatostnému manželstvu? Ako si predstavujete vzdialenú prípravu na manželské povolanie a ako ju navrhujete praktizovať vo vašej farnosti? (O bezprostrednej príprave snúbencov bude osobitný tematický okruh)

21. Objavuje sa vo vašej farnosti jav „slobodných matiek“ bez úmyslu prijať manželstvo? V čom vidíte príčiny tohto javu a aké kroky by mala Cirkev urobiť v tejto veci?

22. Väčšina ľudí hľadá svoje miesto v občianskej spoločnosti v zamestnaní; považujú mladí ľudia zamestnanie za súčasť veľkého Božieho plánu s nimi? Podľa akých kritérií sa v súčasnosti najčastejšie mladí ľudia rozhodujú pre zamestnanie? Ako by mohla Cirkev cez katechézu účinnejšie pomáhať mladým pri ich hľadaní si miesta v spoločnosti?

Vyjadrite akékoľvek pripomienky, postrehy, názory a návrhy týkajúce sa života vašej farnosti, prípadne celej našej diecézy, v rozpätí tohto tematického okruhu.

Štyristoročné osudy Zuberca (40/15)

Telovýchova a šport

V roku 1987 bol zvolený nový výbor TJ Roháče v zložení: Stanislav Jantolák – predseda, Stanislav Gejdoš – tajomník, Alojz Žuffa, Miroslav Škorík – podpredseda, Miroslav Škorík – vedúci politicko-výchovnej komisie, Marián Jandura – vedúci vedľajšieho hospodárstva TJ, Jozef Šuriňák, Ján Matúš, Jozefa Kaliničová, Štefan Pinteč, Eva Kulkovská, Stanislav Urban – členovia.

Predsedovia oddielov: Jozef Šuriňák – lyžiarsky oddiel, Štefan Šroba – turistický oddiel, Stanislav Urban – futbalový oddiel, Juraj Kianička – horolezecký oddiel, Jozefa Kaliničová – oddiel ZRTV.

Veľkú organizačnú prácu vynaložil výbor TJ pri riadení dokončovacích prác na účelovej budove telovýchovnej jednoty, pri úprave okolia, výstavbe parkovísk a prístupovej cesty.

Lyžiarsky oddiel organizoval výstavbu lyžiarskeho vleku EPV-300 v Spálenej doline, úpravu bežeckých tratí na dne Roháčskej doliny a oplotenie bežeckého areálu. Členovia oddielu pri týchto akciách odpracovali množstvo neplatených brigádnických hodín:

Pri výstavbe účelovej budovy – 920 hodín, pri úprave bežeckých tratí a oplotení bežeckého areálu – 620 hodín, pri výstavbe vleku EPV-300 a pri úprave zjazdoviek – 1120 hodín.

V dňoch 2. až 4. apríla 1987 bol usporiadaný 13. ročník celoslovenských detských lyžiarskych pretekov s medzinárodnou účasťou o Goralský klobúčik. Pretekov sa zúčastnilo 27 detí zo Slovenska, Česka, Poľska a Maďarska. V prvý deň bola prezentácia s programom a ubytovaním, druhý deň súťaž z prvkov nácviku lyžovania a na tretí deň boli preteky v obrovskom slalomčeku. Každý účastník pretekov bol odmenený vkusným goralským klobúčikom a účastníckou medailou.

Prvomájového sprievodu v roku 1987 sa športovci TJ Roháče zúčastnili vo svojich športových úboroch a spolu s Horskou službou Západných Tatier vytvárali vkusnú skupinu. V auguste bol usporiadaný futbalový turnaj mužstiev z okolitých dedín. 13. septembra turisti TJ organizovali Deň hôr. Jeho súčasťou bol výstup na vrchol Osobitej s kultúrnym programom na štíte. Deň hôr bol ukončený besedou pri gulášoch na táborisku pod Javorinou.

V lyžiarskom oddieli boli pretekárske družstvá zjazdového a bežeckého lyžovania v žiackych a dorasteneckých kategóriách. Okrem toho boli vo výcviku aj deti predpretekárskeho veku v lyžiarskej prípravke. Najlepšie výsledky dosahovali títo žiaci:

Jozef Šuriňák, Mário Hruboš, Vladimír Bažík, Daniela Palčová, Anna Šróbová – zjazdové lyžovanie, Benedikt Urban, Vojtech Urban, Peter Dedinský, Miloš Harmata – bežecké lyžovanie. Benedikt Urban splnil podmienky prijatia do Tréninového strediska mládeže SR. Osem žiakov z TJ Roháče získalo I. výkonnostnú triedu žiactva a traja žiaci II. výkonnostnú triedu.

Výbor futbalového oddielu pracoval v zložení: Stanislav Urban, Tomáš Harmata, Ondrej Šuriňák,

Alojz Hudec, Stanislav Hudec, Eduard Borsík, Karol Hrnčár, Karol Jančo, Anton Šiška. Tréneri: Anton Šiška, Viliam Šiška – muži, Karol Hrnčár, Karol Jančo – dorastenci, Štefan Vasek, Tibor Šenkár – žiaci.

Družstvo mužov hralo v jarnej časti súťaže v II. triede okresného majstrovstva a v jesennej časti zostúpilo do III. triedy. Tu so 14 bodmi skončili jeseň na 1. mieste v tabuľke. Na 1. mieste v II. triede okresnej súťaže skončilo aj družstvo dorastencov. Družstvo žiakov v krajskom majstrovstve skončilo po jesennej časti súťaže tiež na 1. mieste so ziskom 18 bodov.

Turistický oddiel viedol Štefan Šroba. Akcie turistov boli veľmi rozmanité. Cykloturistika: Slaná voda, Okolo Tatier, 4-dňová túra do Katowic, zraz cykloturistov v Dolnom Kubíne. Pešie a vysokohorské túry: Roháčske vodopády, Sivý vrch, Babia hora, Mengušovská dolina, Žabie plesá, Súľovské skaly, Slovenský raj, Kvačianska dolina, Prosiecka dolina. Lyžiarska turistika: Krivská podkova, prechod Skorúšským pohorím, prechod Oravskou Magurou.

Veľkú turistickú aktivitu vyvíjal aj oddiel TOM. Jeho členovia sa stretávali 4 krát týždenne pri spoločenských hrách, v telocvični, v krytej plavárni v Nižnej a na výletoch. Akcie: 8-dňový letný putovný tábor v Hrubom Jeseníku, výlety do Juráňovej doliny a Súľovských skál, výstupy na Sivý vrch, Osobitú a Machy. Pešia túra k zamrznutému Roháčskemu vodopádu, lyžiarska túra na Veľké Borové. Vyvrcholením činnosti boli branné preteky v Oravskom Podzámku.

Horolezecký oddiel mal 38 členov z celej Oravy. Výcvik viedli 2 cvičitelia II. triedy a 4 cvičitelia III. triedy. V rámci sústreďení na Zbojníckej chate, Nálepckovej chate a Sliezkom dome horolezci urobili 80 výstupov II. až V. stupňa obtiažnosti. Okrem toho urobili 160 výstupov pri individuálnych túrach. Najlepšie výsledky dosahovali horolezci: Zboja, Mastrák, Gabarík, Borák,

Bačík. V skialpinizme vynikla dvojica Mikuláš Gebura a Stanislav Borák.

V oddieli ZRTV sa členky zameriavali na gymnastické cvičenia, lopotné hry a pohyby v prírode. Členky Jozefa Kaliničová, Gabriela Škerdová a Mária Bažíková zaradili oddiel do súťaže o titul Vzorný kolektív a spolupracovali s TOMom pri zveľaďovaní životného prostredia a ochrany prírody.

Vedľajšie hospodárstvo TJ prevádzkovalo všetky technické zariadenia, lyžiarske vleky, dopravné prostriedky a účelovú budovu TJ. Vlastnými dopravnými prostriedkami prepravovalo športovcov všetkých oddielov na súťaže a preteky.

Vlastný nehnuteľný majetok telovýchovnej jednoty v roku 1987:

Lyžiarsky areál v Spálenej doline: lyžiarsky vleč TRANSPORTA VL-2, lyžiarsky vleč EPV-300, údolná stanica lyžiarskeho vleku (strojovňa, ubytovňa, kuchyňa, bufetové miestnosti, vlekárska izba, sociálne zariadenie), energetické zariadenie, lyžiarska zjazdovka ako stavba, bežecké trate na dne Roháčskej doliny (pozemky pod zjazdovkou a bežeckými traťami boli majetkom TANAPu), športové ihriská pod Grápo, ako stavby (bez pozemkov pod ihriskami).

Obhospodarovaný majetok: účelová telovýchovná budova, lyžiarsky vleč TATRAPOMA (obe stavby neboli začlenené do majetku TJ Roháče, ale stali sa majetkom obce).

Hodnota celkového majetku telovýchovnej jednoty v roku 1987: Základné prostriedky:

4 622 143 Kčs

Drobné a krátkodobé predmety:

671 915 Kčs

Bežný účet v štátnej sporiteľni:

63 894 Kčs

Hotovosť:

285 Kčs

Majetok spolu: 5 383 341 Kčs

(V základných prostriedkoch nie je uvedená cena zjazdovky a bežeckých tratí ako stavebných diel.)

Poznámka autora:

Rokom 1987 končím seriál o vývoji telovýchovy a športu v Zuberi. Údaje som čerpal z kroniky TJ Roháče, ktorú som sám koncipoval ako tajomník organizácie v rokoch 1968–1987. O ďalšom vývoji TJ nemám údaje. Pre zachovanie kontinuity histórie by sa žiadalo, aby nastupujúca generácia funkcionárov, po roku 1987, spracovala z archívnych materiálov a osobnej účasti ďalší vývoj a smerovanie TJ Roháče.

V ďalších pokračovaniach seriálu sa vrátim k histórii obce.

Ignác Kuchtiak

Peter Pilarčík O Šaffovu ostrohu

Tomu sa hovorí úspech! Peter Pilarčík, vnuk známej zuberkej folkloristky, Anny Pilarčíkovej, práve v týchto dňoch (25. až 27. mája) súťaží na celoštátnej súťažnej prehliadke sólistov tanečníkov v ľudovom tanci O Šaffovu ostrohu. Súťaž každoročne vyhlasuje Národné osvetové centrum Bratislava a koná sa v okrese Vranov na Topľou v obci Dlhé Klčovo, odkiaľ pochádzal známy tanečník Juraj Šaffa. Šaffova ostroha je postupová súťaž a Peter postúpil medzi prvými tromi tanečníkmi zo Žilinského kraja.

Peto Pilarčík, maturant na Strednom odbornom učilišti v Liptovskom Mikuláši, tancuje vo folklórnom súbore Váh. K folklóru však prišiel v detskom folklórnom súbore Roháčik a v Podroháčskej folklórnej skupine. Jedným z cieľov postupovej súťaže O Šaffovu ostrohu je podnietiť interpretov k dôslednejšiemu nashudovaniu autentického tanca s rešpektom a úctou k jeho pôvodnej forme i k pôvodným nositeľom. Peto si sám vytvoril choreografiu na základe autentického nahrávky zuberckých tanečníkov z roku 1951. Spolu s dvoma tanečnicami súboru Váh súťaží v kategórii B so zuberckým tancom zajačí. Sprevádza ho ľudová hudba súboru. V kategórii B súťažia interpreti od 16 do 60 rokov s tancami pôvodných nositeľov ľudových tradícií získaných z autentických nahrávok. (cm)

Vypísané z matriky

Narodili sa
 21. 3. Matúš Kovalčík
 13. 4. Tomáš Motovský
 24. 4. Adam Kavuljak
 30. 4. Marina Majerčáková
 2. 5. Roman Fílek

Manželstvo uzavreli
 14. 4. 2007 Roland Tóth
 a Monika Jendrášková
 28. 4. 2007 Štefan Sálus
 a Iveta Valeková
 5. 5. 2007 Radim Vrabel
 a Martina Jančová
 19. 5. 2007 Marek Jančo
 a Agnieszka Sylvia Mularczyk

Opovedali sme na poslednej ceste
 29. 4. 2007 Antona Urbana (1952)
 22. 5. 2007 Agneša Kovalčová,
 rod. Harmatová (1940)
 23. 5. 2007 Pavol Urban (1954)

Blahoželáme jubilantom
80 rokov
 10. 4. 2007 Klementína Šrobová
 23. 4. 2007 Mária Bebejová
70 rokov
 16. 4. 2007 Otilia Urbanová
 5. 5. 2007 Božena Magerčáková
 16. 5. 2007 Alojz Gonda
 1. 6. 2007 Alojz Šroba
55 rokov manželstva
 28. 6. 2007 Ján Motyčák
 a Anna, rodená Bažíková

Nepestujte invázne rastliny

Mám priateľku, ktorá býva vo Vidinej pri Lučenci. Bola som tam už veľa-krát a vždy sa vyberieme na prechádzku po dedine a jej okolí. Naposledy som tam bola vlni začiatkom júla. V čase, keď je všetka vegetácia už urastená a začína proces dozrievania. Cez dedinu a okolo nej tečie potok asi taký ako náš Borový potok. Jeho brehy nevidieť. Nerastie tam nič okrem jednej rastliny. A tá zahatila všetko. Jediné čo jej odolalo sú staré topole, ale aj v okolí mnohých potokov a na nevyužívaných pozemkoch kdekolvek na Slovensku. Ešte do vlni som bola presvedčená, že Zuberrec zatiaľ, chvalabohu, obchádza. A veru nie. Máme ju aj u nás. A jej, zatiaľ dve „kolónie“ sa nebezpečne rozrastajú. Väčšina Zuberčanov o rastline u nás ani netuší. Snáď len ten človek alebo tí ľudia, čo ju zo svojej záhrady vyhodili akože na smetisko, aby sa nebezpečného agresora zbavili.

Pohánkovec – taký je názov tejto nebezpečnej inváznej rastliny. Keďže nechodím okolo všetkých potokov v Zuberi, viem zatiaľ len o jej dvoch náleziskách. Niže Vsi na brehu Studenej v miestach asi tak ako je Základná škola a na brehu Suchého potoka pri ihrisku pod Grápu. Pohánkovec japonský (poznáme aj český a sachalínsky) je rastlinnou ohrožujúcou pôvodné slovenské druhy. Je to trvácna dvojdomá rastlina pochádzajúca z východnej Ázie, ktorá vytvára rozsiahle nepreniknuteľné porasty vysoké aj viac ako 100 cm. Má vajcovité listy a drobné biele kvety. Niektorí ľudia ju pestujú ako okrasnú rastlinu. V minulom roku som ju napríklad videla v Habovke v jednom dome v malej predzáhradke Trónila si tam jedna poriadna rastlina. Som zvedavá, koľko z nej bude už v tomto roku. Chodte sa pozrieť ku Studenej. Pohánkovec sa tu množí nebyvalou rýchlosťou – jeho lokalita má už dĺžku skoro 10 metrov. A ešte pred 2-3 rokmi to určite bola len kópka smeti vysypaná zo záhrady. Agresivita, s akou sa pohánkovec šíri, vzbudzuje vo mne obavy, že to dopadne ako v tom Lučenci, a na brehu Studenej nebude za pár desaťročí rásť nič iné. Naša Studená je nádherný čistý potok a v zámeroch obce je okolo neho vytvoriť náčný chodník a časom možno aj oddychovú zónu na prechádzky. Môže sa však stať, že za pár rokov sa porast tak rozrastie, že nedovidíme z brehu do vody.

V Zuberi sú však aj ďalšie invázne rastliny. Netýkavka obrovská je meter až dva vysoká, kvitne drobnými ružovými kvietkami o priemere 4 cm a ešte donedávna som ju videla aj v záhradkách. Rastie skoro na všetkých miestach, kde ľudia vyvážajú odpad zo záhrad. U nás ju nájdeme vo vrbinách okolo Borovej vody, na brehoch Milotínky pod Tokárňou, kde je nepovolená skládka odpadu, na brehoch Studeného potoka. A možno aj inde, kde nechodievam. Pochádza zo subtropických oblastí západných a stredných Himalájí, Kašmíru a Nepálu.

Ďalšia nebezpečná rastlina je **Zlatobyľ obrovská** – žltá metlinatá kvetina. Môžeme ju každoročne vidieť v plnom kvete pred pizzériou. A vždy ju tu nechajú pekne dozrieť. Ktovie koľko tisíc semiačok sa už zavlieklo

do nášho chotára z tejto jednej rastliny. Rôzne odrody zlatobyľe vidieť ešte stále aj v záhradkách. Prosím, nepesťujte túto rastlinu. Skúste ju vykopať, vysušiť a spáliť.

Z inváznej rastliny sa časom stáva nepriateľ pre okolitú prírodu. Vyhláska MŽP SR č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v prílohe č. 2 uvádza na Slovensku sedem prioritných druhov inváznych rastlín (boľševník obrovský, pohánkovec japonský, pohánkovec český, pohánkovec sachalínsky, netýkavka žliazkatá, zlatobyľ kanadská, zlatobyľ obrovská) a tiež spôsoby ich odstraňovania. O spôsobe ich ničenia rozhodujú najmä spôsoby ich rozmnožovania, početnosť v lokalite, charakter, veľkosť a ohrozenosť lokality, ako aj ďalšie biologické vlastnosti druhu. Odporúča sa mechanické ničenie – pastva, vytrhávajúce a vykopávanie rastlín, orba, sekanie a orezovanie súplodí a chemické spôsoby ničenia

Zlatobyľ kanadská je spolu s vlhkomilnejšou zlatobyľou obrovskou častou burinou spustených a ladom ležiacich plôch, preniká však aj na okraje lesov, lúky a iné stanovištia. Šíri sa semenami aj podzemnými poplazmi a k jej expanzii prispievajú aj záhradkári. Dnes je už dominantným druhom časti našich lužných lesov.

Pohánkovec japonský *Fallopia japonica* je druh s obrovským inváznyim potenciálom. Šíri sa najmä popri potokoch ale aj na suchších stanovištiach. Vďaka výbornému vegetatívne rozmnožovaniu je mechanickou cestou takmer „nezničiteľná“, určitú možnosť predstavujú herbicidy ako Roundap. Jej jedinou slabinou je náročnosť na svetlo, vďaka čomu zatiaľ nepreniká do lesov. Po obsadení brehov potokov však znemožňuje ich budúce zalesnenie. Taktiež znemožňuje existenciu druhovo pestrých brehových lúk.

Spracované z informácií na internete
C. Matysová

Zo športových úspechov horských záchranárov

Rasťo Šroba absolútnym víťazom

Rasťo Šroba lezie v ľadovej stene

Člen Horskej záchrannej služby Západné Tatry – sever **Mgr. Rasťo Šroba** sa stal absolútnym víťazom Memoriálu Vlada Tatarku. Tieto medzinárodné preteky horských služieb sa usporadúvajú na počesť jedného z najvýznamnejších postáv slovenského horolezectva Vlada Tatarku, ktorý ako 56-ročný v roku 2001 zahynul pri výstupe na Veľký Ganek vo Vysokých Tatrách. Horski záchranári na týchto pretekoch súťažia v lezení v ľade, v skale, v crosse (meraný úsek výstupu na lyžiach a zjazd) a v obrovskom slalome s kanadskými saňami. Rasťo Šroba dosiahol najlepšie výsledky spomedzi 48 súťažiacich. Ďalšie umiestnenia našich: 10. Rudolf Žufafa, 20. Branislav Jurina, 42. František Fukas, 43. Beáta Jurinová. (šš)

Memoriál Piotra Malinovského

Na Kasprovom vrchu v Poľsku sa 21. apríla 2007 konali skialpinistické preteky - Memoriál Piotra Malinovského. Podujatie sa koná na pamiatku vynikajúceho horolezca a lyžiara zo Zakopaného. Liezol v Alpách, na Kaukaze, v Pamíre i Himalájach. Piotr Malinowski, bývalý náčelník TOPR zo Zakopaného

(† 1995), bol tiež priateľom našej Horskej záchrannej služby.

V kategórii veteránov vyhral súťaž **Ján Jurina**, medzi ženami skončila **Beáta Jurinová** a na 4. mieste a ďalší člen Jurinovej rodiny **Braňo** skončil v kategórii mužov A na 18. mieste.

(šš)

Ján Jurina potvrdil svoje schopnosti

Horská služba na Slovensku, oblasť Západné Tatry – juh, usporiadala v Žiarskej doline 24. marca 2007 medzinárodné preteky Horských záchraných služieb. Išlo o preteky rayle system a transport raneného, dĺžka trate 25 km, prevýšenie 1225 m. Dvojice štartovali od

Domu Horskej služby v Žiarskej doline na vrchol Plačlivého a späť. V kategórii veteránov 1. miesto získal **Ján Jurina** (HZZ Západné Tatry – sever) a **Ján Kostka** (HZZ Západné Tatry – juh), v kategórii A sa **súrodenci Jurinovi Branislav a Beata** umiestnili na 8. mieste. (šš)

V Krkonošiach sa našim darilo

V posledné dni marca (29. a 30. 3.) boli členovia Horskej služby na pretekoch v Špindlerovom mlyne v Krkonošiach. V prvý deň 31. ročníka tejto medzinárodnej súťaže účastníci absolvovali terénnu etapu na hrebeň Krkonôš s prevýšením 1750 m. Trať merala 23 km. Súčasťou bola 2-km časovka a obrovský slalom. V druhý deň súťažili pretekári v obrovskom slalome, slalome s transportným prostriedkom s následným ošetrením a transportným zvozom na čas. Na pretekoch sa zúčastnili Bratislav Šroba v dvojici s Jánom Žiškom z HZZ – ZT juh a Branislav Jurina s Milanom Blaškom HZZ – Vysoké Tatry.

Braňo sa v prvý deň umiestnil na 2. mieste a v druhý deň získal 1. miesto za najlepšie zdravotné ošetrovanie. Rasťo v druhý deň súťaže získal 3. miesto. (šš)

Podroháčsky duatlon

Skialpinisti zo Zuberca srdečne pozývajú **30. júna 2007 na 2. ročník Podroháčskeho duatlonu**. Štart bude o 16.00 hod. pri TJ Roháče Zuberec. Prihlásiť sa môžete na e-mail:

jurinovcib@pobox.sk alebo telefonicky 0903 624 705 najneskôr do 26. 6. 2007.

Všetci ste srdečne vítaní.